Գրադարան

Ազգ
Azg

9 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2007 ՈՒՐԲԱԹ 206 (3858)

Քրդական ջարդեր Ղազախստանում

Ղազախստանի հարավային շրջաններում խորանում է ազգամիջյան հակամարտությունը, որն արդեն ջարդերի է վերածվել քրդերի համախմբված բնակության վայրերում: «Ֆերգանա» կայքէջը տեղեկացնում է, որ հակամարտության պատճառը հոկտեմբերի վերջերին Չիմքենդի մարզի գյուղերից մեկում 16-ամյա քուրդ Իլխաթի կողմից 4-ամյա ղազախ մանչուկի բռնաբարությունն է:

Հանցագործության մասին տեղեկանալով՝ տուժածի համագյուղացիները որոշել են յուրովի դատաստան տեսնել: Սկզբում կազմակերպվել է գյուղական հավաք, որտեղ Իլխաթի ընտանիքին առաջարկվել է 3 օրվա ընթացքում հավաքել ունեցվածքը եւ հեռանալ գյուղից: Ընտանիքը հեռանալու համար խնդրել է 10 օր: Դրանից հետո տեղաբնակները սկսել են քրդերին քարկոծել եւ հրկիզել նրանց տները: Չնայած գյուղ ուղարկված 500 ոստիկաններին, բռնությունները շարունակվել են եւ տարածվել հարեւան ավաններում: Ազգամիջյան դիմակայության հետեւանքով տուժած անձանց վերաբերյալ ստույգ տեղեկություններ չկան:

Հապճեպորեն իրենց տները լքած էթնիկ քրդերը օգնություն են խնդրել միջազգային կազմակերպություններից: Պաշտոնական իշխանությունները հայտարարում են, թե իրավիճակը վերահսկողության տակ է: Տեղական ոստիկանության ղեկավարները հավաստիացնում են, թե քրդական ընտանիքները մտադիր են տեղափոխվել Ղազախստանի հյուսիս:

Հունվարի 5-ին նախագահական արտահերթ ընտրություններ Վրաստանում

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Երեկ Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլին հայտարարել է, որ նախագահական արտահերթ ընտրությունները տեղի կունենան հունվարի 5-ին: «Ես սեփական կամքով, արդեն երկրորդ անգամ անընդմեջ, գնում եմ նախագահական լիազորությունների ժամկետի կրճատման, քանի որ Վրաստանը ժողովրդավարական երկիր է», հայտարարել է Վրաստանի նախագահը: Սաակաշվիլին ասել է նաեւ, որ հունվարի 5-ին ժողովուրդը կարտահայտի իր կամքը, եւ ինքը հնարավորություն է տալիս ընդդիմությանը ցույց տալու ուժը: Նախագահական ընտրությունները տեղի էին ունեցել 2004-ի հունվարի 5-ին եւ Վրաստանի նախագահի առաջարկով նոր ընտրությունները պետք է կայանային ոչ թե 2009-ին, այլ 2008-ի աշնանը, խորհրդարանական ընտրությունների հետ:

Իսկ մինչ այդ, 2003-ի նոյեմբերին «Ռուսթավի-2» հեռուստաընկերության հետ «վարդյա հեղափոխություն» իրականացրած Սաակաշվիլին նոյեմբերի 2-ից Թբիլիսիում հանրահավաքային եւ իր հրաժարականը պահանջող ընդդիմության հարցը փորձում էր լուծել հիմնականում ընդդիմադիրներին եթեր տրամադրող «Իմեդի» հեռուստառադիոընկերության եթերն անջատելով:

Նոյեմբերի 7-ի ուշ երեկոյան «Իմեդին» արդեն զրկված էր եթերից, մի շարք լրագրողներ ու մեկնաբաններ ձերբակալված էին, իսկ հեռուստաընկերության շենքում հայտնված հատուկ նշանակության ջոկատի տղաները ջարդում էին թանկարժեք սարքավորումները:

Եթերից զրկված է նաեւ «Կավկասիա» հեռուստաընկերությունը, մի շարք կաբելային հեռուստաընկերություններ, որոնք եւս ընդդիմության հանրահավաքի տեղեկություններ էին ներկայացնում: Ի թիվս ոստիկանության ծեծած ցուցարարների ու ընդդիմության առաջնորդների, նաեւ երեկ Բաթումում ցուցարարների ճնշման փորձերի, վնասվածքների իրենց «բաժինն» են ստացել նաեւ որոշ թերթերի ու գործակալությունների ներկայացուցիչներ: Եվ որքան էլ հետաքրքրական է, եթերազրկված հեռուստաընկերությունները դիմել են Վրաց պատրիարքին՝ աջակցություն խնդրելով: Տես էջ 8

ԳԼԽԱՎՈՐ ԴԱՏԱԽԱԶՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչու է կորել «Ղարաբաղ» կոմիտեի գործը

Դատախազությունից «Ղարաբաղ» կոմիտեի գործի անհետացումը տարբեր ասեկոսեների առիթ է տվել: Մասնավորապես շրջանառվում է այն կարծիքը, որ այն անհետացել է դեռ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի իշխանության տարիներին, պատճառն այն գործերն էին, որոնք կուտակվել էին այդ արխիվում եւ վարկաբեկում էին կոմիտեի շատ անդամներին: Այսօր շատերն են հիշում, որ հանգուցյալ իրավաբան, Խ. Հայաստանի գլխավոր դատախազ Վլադիմիր Նազարյանը շատ հաճախ էր հիշատակում «Ղարաբաղ» կոմիտեի հարցաքննությունների փաստը, նշելով, որ նրանցից քչերն էին կարողանում իրենց տղամարդավայել պահել: Փոքրոգությամբ հատկապես աչքի էին ընկնում «Ղարաբաղ» կոմիտեի որոշ անդամները: Թերեւս այդ խմբի մեջ իր պահվածքով դրականորեն առանձնանում էր Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: Այնպես որ, դեռ ՀՀՇ-ի իշխանության օրոք շատերն էին շահագրգռված այդ գործի անհետացմամբ:

Գլխավոր դատախազի տեղակալ Մնացական Սարգսյանը երեկ հայտնել է, որ «Ղարաբաղ» կոմիտեի գործի անհետացման կապակցությամբ գլխավոր դատախազի հանձնարարությամբ նյութեր են նախապատրաստվում եւ բացատրություններ են տալու այն անձինք, ովքեր պատասխանատու են արխիվային նյութերի պահպանման համար: «Իսկ ինչո՞ւ հիմա» հարցին պատասխանելով, Մնացական Սարգսյանը նշեց, որ քրեական գործերի այլ գերատեսչությանն ընդունման-հանձնման ժամանակ այդ փաստը հայտնաբերվեց:

Ընտրությունները ԼՂՀ-ում եւ... արվամոլների հարցը

Եվրոպայի խորհրդի գլխավոր քարտուղար Թերի Դեւիսը հայտարարել է, որ հայ լրագրողները սխալ են մեկնաբանել իր խոսքերը: Դեւիսը ասել է, որ ճիշտ չեն թերթերում հայտնված այն տեղեկությունները, թե իբր նա համեմատել է ղարաբաղյան ընտրությունները արվամոլների շքերթի հետ: Եվրոխորհրդի գլխավոր քարտուղարը նաեւ հերքել է այն տեղեկատվությունը, թե վիրավորվել է նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ընդունելությանը չարժանանալու համար: Սա նույնպես ճիշտ չէ: «Ինձ նախապես տեղեկացրել էին, եւ ես լիովին հասկանում եմ, թե ինչու անհնար էր կազմակերպել այդ հանդիպումը», նշել է Թերի Դեւիսը:

Լեւոնականները կանցկացնեն իրենց հարցումը

Սոցիոլոգիան Հայաստանում դարձել է ամենասիրված զբաղմունքը, հատկապես ընտրություններից առաջ: Ինչպես արդեն տեղեկացրել է «Ազգը», երեկ հրապարակվել էր մի քանի կազմակերպությունների համատեղ աշխատանք, ըստ որի վարչապետ Սերժ Սարգսյանի առավելությունը մյուս թեկնածուների հանդեպ անվիճելի է: Ի պատասխան այս հարցման, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի կողմնակիցները որոշել են անցկացնել իրենց հարցումը բնակչության շրջանում: Հաղորդվում է, որ հարցումն անցկացվելու է Հայաստանի բոլոր շրջաններում:

ՀՀԿ խորհուրդը նախագահի թեկնածու առաջադրեց Սերժ Սարգսյանին

Երեկ ուշ երեկոյան ավարտվեց Հանրապետական կուսակցության խորհրդի նիստը: «Ազգ»-ի ունեցած տեղեկությամբ, ՀՀԿ խորհուրդը կարեւոր 2 որոշումներ է կայացրել. առաջին՝ Սերժ Սարգսյանին հայտարարել կուսակցության նախագահ (պաշտոն՝ որը թափուր էր մնում Հրանտ Մարգարյանի մահվանից ի վեր), եւ երկրորդ՝ առաջիկա նախագահական ընտրություններում նրան թեկնածու առաջադրել: Ակնկալվում է, որ վաղը տեղի ունենալիք ՀՀԿ համագումարում կհաստատվի այդ որոշումը:

Սպանվել է որսորդմիության նախագահը

Նոյեմբերի 8-ին, ժամը 19-ի սահմաններում Երեւանի Արաբկիրի շուկայի մոտ անհայտ անձինք հրազենով սպանել են Որսորդների միության նախագահ Սայաթ Դավթյանին: Հարուցվել է քրեական գործ, սկսվել է հետաքննություն:

Վրացի դիվանագետները վտարվել են Ռուսաստանից

Ռուսաստանը ի պատասխան Վրաստանից ռուս դիվանագետների վտարման, «անցանկալի անձ» է հայտարարել վրացի 3 դիվանագետների: Ռուսաստանի ԱԳՆ-ի խոսնակ Միխայիլ Կամինինը լրագրողներին հայտարարել է, որ ի պատասխան Վրաստանի ոչ բարեկամական քայլի, որոշում է ընդունվել երկրից վտարել Վրաստանի դեսպանատան 3 բարձրաստիճան դիվանագետների:

Եվրամիությունը փակել է իր գրասենյակը Թբիլիսիում

ԵՄ ժամանակավորապես դադարեցրել է իր առաքելությունը Վրաստանում: Այս մասին նոյեմբերի 8-ին հայտարարել է Եվրահանձնաժողովի պաշտոնական ներկայացուցիչ Քրիստիանա Հոմանը: «Եվրամիությունը որոշում է ընդունել ժամանակավորապես դադարեցնել իր առաքելությունը Վրաստանում անձնակազմի անվտանգությունն ապահովելու համար», ընդգծել է նա: ԵՄ բոլոր կողմերին կոչ է անում խուսափել ուժի կիրառումից եւ գործել ժողովրդավարական գործընթացին համապատասխան, որով նախատեսվում է պահպանել մամուլի եւ խոսքի ազատությունները:

Հայ-թուրքական սահմանի հարցը Եվրոխորհրդարանում

Բրյուսելում ԵՄ-Թուրքիա միացյալ խորհրդարանական հանձնաժողովը եւ Եվրոպայի խորհրդարանի պատվիրակության ԵՄ-Հայաստան խորհրդարանական համագործակցության հանձնաժողովը համատեղ նիստ են հրավիրել, որի ժամանակ լսվել է Միջեվրոպական քաղաքականության ուսումնասիրման ասոցիացիայի 2 անդամների զեկույցը՝ «Հայաստան-Թուրքիա սահմանի բացման պատճառները» թեմայով: Նշվում է, որ հավաքի նպատակն է խորհրդարանական նախաձեռնություն իրականացնել հայ-թուրքական հարաբերությունների բարելավման եւ սահմանի բացման ուղղությամբ:

Տնտեսական հանցագործություններն ավելի խիստ կպատժվեն

Կառավարությունում երեկ հաստատվեց քրեական օրենսգրքի փոփոխությունների նախագիծը: Ինչպես լրագրողներին հայտնեց գլխավոր դատախազի տեղակալ Մնացական Սարգսյանը, փոփոխությունները հիմնականում առնչվում են տնտեսական հանցագործություններին: Բարձրացվել են դրանց համար գանձվող տուգանքի շեմը եւ առանձին դեպքերի համար նախատեսված ազատազրկումը: Տուգանքի շեմը բարձրացվել է նվազագույն աշխատավարձի 1000-ապատիկից մինչեւ 3000-ապատիկը, իսկ առանձին դեպքերի համար սահմանված ազատազրկման չափը 2-4 տարվա փոխարեն հասցվել է 3-5 տարվա:

Գետառի կառուցապատում. պետք է կանխվի հեղեղի մուտքը քաղաք, ոչ թե հեղեղատարը մտնի քաղաք

Պարզաբանումներ տվեց «Երեւաննախագիծ» ինստիտուտի տնօրեն Գուրգեն Մուշեղյանը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

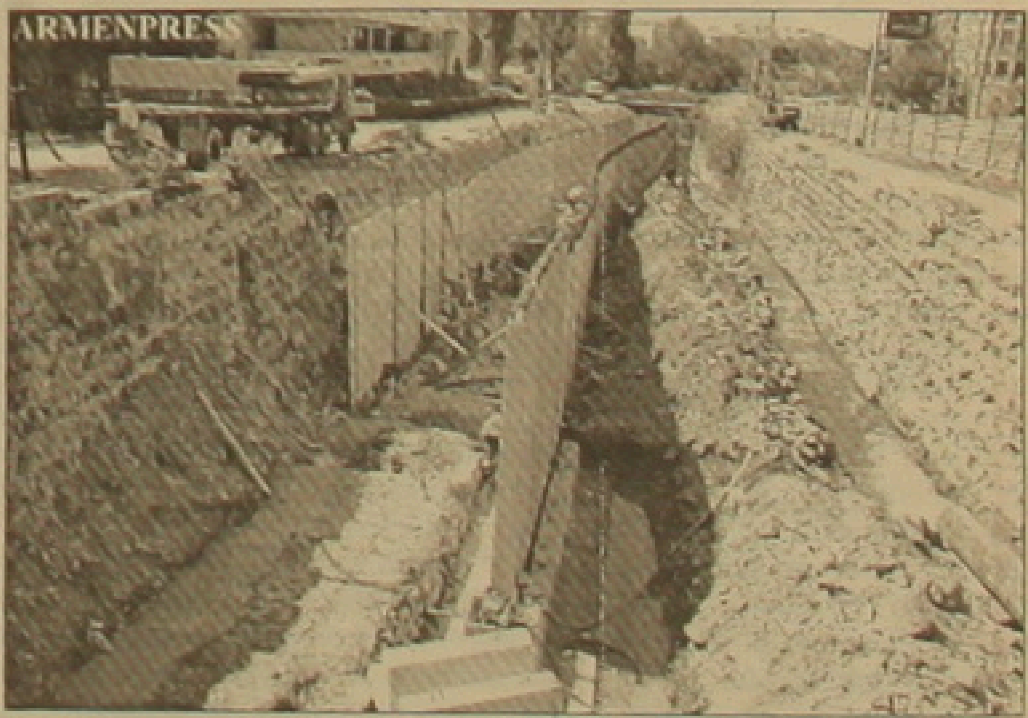

Գետառի կառուցապատման շուրջը վերջերս հաճախակի դարձած շահարկումների առնչությամբ երեկ մամուլի ասուլիս էր հրավիրել «Երեւաննախագիծ» ինստիտուտի տնօրեն **Գուրգեն Մուշեղյանը**: Նա նախ իր զարմանքը հայտնեց, որ մասնագետը տեղյակ չլինելով խնդրի մանրամասներին, տալիս է ոչ մասնագիտական գնահատականներ: Անենայն հավանականությամբ, Գուրգեն Մուշեղյանը նկատի ուներ նախորդ օրվա մամուլի ասուլիսի բանախոսներից հիդրոլոգ Ռոլանդ Մանուկյանի արտահայտած գնահատականները, այլապես մյուս բանախոսի՝ «Հանուն կայուն մարդկային զարգացման» հասարակական կազմակերպության նախագահ Կարինե Դանիելյանի արտահայտած որեւէ գնահատական չի կարելի լուրջ համարել:

Ինչ վերաբերում է կոնկրետ հիմնավորումներին: «Երեւաննախագծի» տնօրենը տեղեկացրեց, որ Գետառը հեղեղումներից զերծ պահելու համար կառուցված են Մայակովսկի գյուղի մոտ գտնվող ջրանցքը եւ ավելի ցածր՝ ջրակարգավորիչ ջրամբարը: Վարարումների դեպքում ջուրը պետք է դուրս մղվի այդ ճանապարհներով: Այլապես, եթե Գետառի հունը ամբողջապես կառուցվի որպես հեղեղատար, ապա վարարման դեպքում «Այրարատ» կինոթատրոնի եւ ալրաղացի մոտ կարող է քանդել տներ ու ենթակառուցվածքներ: Այսինքն, չի կարելի հեղեղատարը մտցնել քաղաք, այլ պետք է կանխվի հեղեղի քաղաք մտնելը: Իսկ դրա համար հարկ էր, որ մաքրվեն եւ լիարժեք գործեն ջրանցքն ու ջրակարգավորիչ ջրամբարը: Գուրգեն Մուշեղյանն ընդունեց, որ այս օբյեկտները մաքրելու եւ կարգի բերելու խնդիր կա: Տես էջ 2

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Ասուլիս քաղաքականության մեջ պացիֆիզմի, աղետների եւ ռոմանտիզմի մասին

Քաղաքական դաշտում տեղի ունեցող երեւույթների կանխատեսման ու հատկապես առաջիկա նախագահական ընտրություններին էր վերաբերում երեկ Մամուլի ազգային ակումբում հրավիրված մամուլի ասուլիսը, որին մասնակցում էին ԱԺ պատգամավոր **Լարիսա Ալավերդյանը** «Ժառանգություն» խմբակցությունից, **Հակոբ Մանասերյանը**՝ ԱԺ նախկին պատգամավոր, Գերագույն խորհրդի նախկին պատգամավոր **Արամ Մայիլյանը**, Գերագույն խորհրդի եւ ԱԺ նախկին պատգամավոր, ՍԻՄ նախագահ **Հրանտ Խաչատրյանը**: «Անորոշ է այն հարցը, թե Րաֆֆի Հովհաննիսյանը հանդես կգա՞ որպես թեկնածու, թե՞ ոչ», ասաց Լարիսա Ալավերդյանը, որ, ինչպես միշտ, հայտնում էր միայն իր եւ ոչ թե խմբակցության կամ կուսակցության կարծիքները: Տեղեկացվեց, որ հանդիպմանը հրավիրել էին նաեւ ՀՅԴ-ի եւ Լ. Տեր-Պետրոսյանի ներկայացուցիչներին, որոնք զբաղվածության պատճառաբանությամբ մերժել էին հրավերը:

Քաղաքագետ Արամ Մայիլյանը Տեր-Պետրոսյանին համեմատեց քաղաքական դաշտի սանիտարի հետ, որը վերադառնալով քաղաքականություն, ասպարեզում թողեց ուժեղ բեւեռային ուժերի՝ իրեն եւ Սերժ Սարգսյանին: Բանախոսն «անլուրջ» որակեց ընդդիմության մոտեցումը, որը չկարողացավ հանդես գալ միասնական թեկնածուով: «Երկու թեկնածուներն էլ 1988-ի շարժման առաջնորդներից են, երկուսն էլ գալիս են ջնջելու շարժման նվաճումները՝ Լ. Տեր-Պետրոսյանը ջնջելու է Ղարաբաղի հաղթանակը, Սերժ Սարգսյանը գալիս է ջնջելու էս փոքր, փխրուն ժողովրդավարությունը, որը նա արդեն իսկ անում է: Էն, որ մամուլի ակումբներում արգելեցին նկարահանումները եւ այլն, դե, գիտեք էդ ամեն ինչը», ասաց Գերագույն խորհրդի նախկին պատգամավոր Արամ Մայիլյանը: Սա է այն հիմնավորումը, որով քաղաքագետը ենթադրում է, որ այս ընտրությունները աղետաբեր են լինելու: «Լ. Տեր-Պետրոսյանը գալիս է իշխանության ծայրահեղ պացիֆիզմի սպիտակ ձին հեծած, դա ահավոր վտանգավոր երեւույթ է որեւէ, հատկապես հաղթանակած ժողովրդի համար: Սերժ Սարգսյանը գալիս է շարունակելու այս արատավոր համակարգի ամրացումը: Իմացեք, որ խորհրդային Հայաստանի համակարգը վերականգնվել է: Դա միակուսակցականությունն է, խոսքի ազատության խիստ սահմանափակումը, քաղաքական գործունեության խիստ սահմանափակումը, այդ ամենի իմիտացիան: Այսինքն, այս երկուսի դեպքում էլ մենք ունենում ենք աղետալի լուրջ խնդիրներ հետագայում: Ըստ էության, Հայաստանը համահայկական կառույցների ամենաթույլ օղակն է»:

ԱԺ նախկին պատգամավոր Հակոբ Մանասերյանին էլ մտահոգում է այն հարցը, թե կունենա՞նք այնպիսի նախագահ, ում հետ ժողովրդի կորած կապը կվերականգնվի: Եթե թեկնածուները չպաշտպանեն, չասեն իրենց թերությունները, մեղքերը, ժողովուրդը դեմքով շուռ չի գա դեպի այդ թեկնածուն եւ թիկունք չի կանգնի նրան: Նա խոսեց նաեւ սփյուռքի մասին: «Սփյուռքն այսօր չի տեսնում իր տեղը Հայաստանի Հանրապետությունում: Պետության մոտեցումը պիտի լինի՝ համախմբել սփյուռքը, ոչ թե ինքնագործունեությունը» (նկատի ուներ կուսակցությունների համախմբվածությունը): Նա նշեց, որ նախագահական ընտրական պայքարի մեկնարկն արդեն տրված է «տարբեր քողարկված ձեւերով: Այնուամենայնիվ, համոզիչ ծրագրեր չեմ տեսնում», ասաց Հ. Մանասերյանը: Նա հետադարձ հայացք գցեց նաեւ մեր պատմության ոչ վաղ էջերին եւ նշեց. «Ուզում եմ էվոլյուցիան նկատել համաձայնավարությունից մինչ այսօր: 88-ը մեզ իսկապես ազգային զարթոնքի մեկնարկ տվեց: Բոլորս ազգովին դարձանք ֆիդայի, խորհրդային Միության փլուզումից հետո նոր տնտեսությանը հարմարվելու համար բոլորս փորձեցինք դառնալ տնտեսագետ, այնուհետեւ բոլորը դարձան քաղաքագետ, այսօր մեծ մասամբ ժողովուրդն ընդդիմադիր է դարձել, բայց լավատես եմ, որ ժողովուրդը իրեն մի օր կզգա իշխանություն: Եվ ամփոփեմ Յարուզելսկու խոսքերով՝ ես չեմ ուզում դառնալ Լեհաստանի նախագահ, ես ուզում եմ դառնալ բոլոր լեհերի նախագահ»: Վերջին մեջբերումը կարծես թե առաջագա նախագահացուներին ուղղված մտորելու նյութ էր:

ՍԻՄ նախագահ Հրանտ Խաչատրյանն էլ իր քաղաքական հայացքները պարզաբանեց այն քաղաքացիների համար, ում «ներքական անգամ սպառնում է ընտրությունն առանց ընտրության»: Նա խորհուրդ տվեց բացի հիմնական թեկնածուներից այլընտրանքային ուժ եւ ծրագիր տեսնել: «Հայաստանում ուժեղ թեկնածու է համարվում նա, ով տիրապետում է որոշակի այնպիսի ռեսուրսների, որոնք հասանելի չեն Հայաստանի բնակչության մեծ մասին, այդ թվում նաեւ այն պոտենցիալ թեկնածուներին, ովքեր կարող էին դառնալ ազգային համաձայնության թեկնածու»: Ըստ Հ. Խաչատրյանի, լավ կլիներ, որ երկու թեկնածուները՝ Լ. Տեր-Պետրոսյանը եւ Սերժ Սարգսյանը հետ քաշվեին եւ ընտրեին որպես թեկնածու ժողովրդի կողմից ընդունելի մեկ մարդու: Հատկապես աշխարհաքաղաքական հարցերի տեսանկյունից սա շատ ավելի ընդունելի կլիներ: Հրավիրված բանախոսները խոսեցին նաեւ քաղաքական ռոմանտիզմից, որը դրական որակ համարվեց:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Գետառի կառուցապատում. պետք է կանխվի հեղեղի մուտքը քաղաք, ոչ թե հեղեղատարը մտնի քաղաք

1-ին էջից

Հաջորդն այն հարցն էր, թե Գետառի կառուցապատումն անցե՞լ է մասնագիտական փորձաքննություն, թե՞ ոչ: Գուրգեն Մուշեղյանը լրագրողներին ցույց տվեց իրենց պատվերով «Հայինժնախագիծ» ընկերության հետազոտությունը, որը ստորագրել են 6 մասնագետներ: Նրանց եզրակացությամբ, Գետառի բետոնապատ փակի երկարությունն ու բարձրությունը պետք է լինեն 6 մետր եւ 1,96 մետր: Սա հնարավորություն է տալիս ապահովելու 67 խմ/վրկ ջրի հոսք: Սակայն ավելին, կառուցապատման ժամանակ հիմք է ընդունվել 3 մետր բարձրությունը: Դա արվել է ոչ թե այն պատճառով, որ զգուշանում են ավելի հզոր հեղեղումներից, այլ որպեսզի հնարավոր լինի Գետառի տնտեսությունը աշխատեցնել՝ մաքրման աշխատանքներ իրականացնել: Այս պարագայում նշվեց, որ նախ՝ բացառվում է այդ փակ հատվածում կեղտաջրերի մուտքը Գետառ, ապա գետի ինքնամաքրումն եւս տեղի է ունենում, քանի որ 40 տոկոս օդ է մուտք գործում թունել:

Գուրգեն Մուշեղյանը հավաստիացրեց նաեւ, որ 67 խմ/վրկ ջրի հոսքից ավելի մեծ հոսք հնարավոր չէ, նշելով, որ 1946-ի Գետառի վարարման ժամանակ այդ հոսքը եղել է ոչ թե 200 խմ/վրկ, ինչպես նշել էին նախորդ մամուլի ասուլիսի բանախոսները, այլ 150 խմ/վրկ: Իսկ դրա կրկնությունը հնարավոր չէ մի քանի պատճառներով: Նախ՝ 1946-ին կառուցված չէին ջրանցքն ու ջրակարգավորիչ ջրամբարը, որոնք կառուցվեցին ավելի ուշ եւ նպատակ ունեն հեղեղի դեպքում ջուրը դուրս բերել գետից: Այնուհետեւ, հեղեղները տեղի են ունենում, երբ շրջակայքում լինում են մերկ մակերեսներ: Այսինքն, երբ չեն լինում կանաչ տարածքներ կամ ենթակառույցներ: 1946-ին կառուցված չէին Նորքի զանգվածները ու Ավան թաղամասը եւ բնական էր, որ այդ բարձունքների ջրերը հեղեղից լցվեցին ուղիղ գետի մեջ:

Գետառի կառուցապատումը նաեւ բնապահպանական նշանակություն ունի, ինչը, չգիտես ինչու, բնապահպանությամբ մտահոգ ձեւացողները չեն տեսնում: Ինչպես հայտնեց «Երեւաննախագիծ» ինստիտուտի տնօրենը, Գետառի եւ Խանջյան փողոցի մյուս հատվածների կառուցապատմամբ Արշակունյաց փողոցից մինչեւ Մյասնիկյան պողոտա ավտոմեքենան 40 րոպեի փոխարեն կանցնի 5 րոպեում: Դա նշանակում է ավելի քիչ արտանետումներ, ավելի քիչ ծախսված բենզին եւ խնայված միջոցներ: «Խոսում են էկոլոգիայի մասին: Ո՞րն է ավելի կարեւորը՝ ժամանակի կրճատումը, օդի աղտոտման նվազումն ու խնայված միջոցները, թե՞ հեղեղատարը քաղաք մտցնելը», հարց ուղղեց իր ընդդիմախոսներին Գուրգեն Մուշեղյանը:

Խոսելով ընդհանրապես Երեւանի ճանապարհային ցանցի մասին, «Երեւաննախագծի» տնօրենն ասաց, որ քաղաքը ժամանակին նախատեսված լինելով 100 հազար բնակչի համար, այժմ լինելով միլիոնանոց, լուրջ խնդիրների առջեւ է կանգնել նաեւ այս առումով: Մասնավորապես փողոցների ծանրաբեռնվածությունը կենտրոնում կազմում է 120-150 տոկոս: Քաղաքի հարավից հյուսիս, արեւմուտքից արեւելք մտնող եւ դուրս եկող տրանսպորտն անպայման անցնում է կենտրոնական մասով: Այդ պատճառով էլ մայրաքաղաքի նոր գլխավոր հատակագծով նախատեսված է շրջանցիկ ճանապարհների կառուցում:

«Անցե՞լ են բնապահպանական փորձաքննություն Գետառի եւ մայրաքաղաքի մյուս հատվածների կառուցապատման նախագծերը» հարցին պատասխանելով, Գուրգեն Մուշեղյանը հայտնեց, որ կենտրոնի գոտավորման նախագծով, որը սահմանում է տվյալ տարածքի յուրաքանչյուր հատվածի նշանակությունը, նման փորձաքննություն անցել է: Իսկ յուրաքանչյուր հատվածում աշխատանքներ իրականացնելու համար, ըստ Գուրգեն Մուշեղյանի, նորից նման փորձաքննություն անցնելու անհրաժեշտություն չկա:

ՀԻՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐ, ՆՈՐ ՄԻՏՔԵՐ

Րաֆֆին եւ Տեր-Պետրոսյանը հանդիպեցին, բայց չեն ասում՝ ինչ են խոսել

Ինչպես եւ սպասվում էր, երեկ տեղի է ունեցել Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ «Ժառանգություն» կուսակցության առաջնորդ Րաֆֆի Հովհաննիսյանի հանդիպումը: Առաջինին ուղեկցել է նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանը, Ր. Հովհաննիսյանը եւս մենակ չի եղել՝ հանդիպմանը մասնակցել է կուսակցության քաղաքական քարտուղար Վարդան Խաչատրյանը: Հանդիպումը տեւել է մեկուկես ժամ: Եվ չնայած մամուլում կանխատեսումներ կային, թե այս հանդիպումը կարող է որոշիչ դառնալ ընդդիմության թեւերի միասնաբար հանդես գալու համար, սակայն, ինչպես երեւում է, այդ հարցը հանդիպման քննարկման նյութ չի դարձել, համենայն դեպս այդպես է ասում հանդիպման մասնակից Վ. Խաչատրյանը: Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի՝ Ր. Հովհաննիսյանն ու Լ. Տեր-Պետրոսյանը Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների ազգային կենտրոնի աստիճաններին հրաժեշտ են տվել իրար, Տեր-Պետրոսյանը հանդիպման բովանդակության վերաբերյալ հարցին ի պատասխան ասել է լրագրողին, թե կլինի պաշտոնական տեղեկատվություն: Ինչ արդյունք է արձանագրել հանդիպումը, այս հարցին էլ պատասխան չի հնչել, բայց Տեր-Պետրոսյանը վեր է պարզել բութ մատը: Ըստ Վարդան Խաչատրյանի՝ խոսակցությունը ծավալվել է երկրի առաջ ծառացած խնդիրների, ընտրական գործընթացի, ընտրությունների նախապատրաստական փուլի մասին: Երկու գործիչների միասնաբար հանդես գալու հնարավորության հարցին ի պատասխան Վ. Խաչատրյանը նկատել է, թե այդպիսի հարց չի քննարկվել, այդպիսի հարց դրված չի եղել երկու կողմից էլ: Իսկ «Ժառանգությունը», ըստ Խաչատրյանի, միշտ էլ բաց է եւ քաղաքական խորհրդակցություններից չի խուսափել: Նա նկատել է նաեւ, որ կոնկրետ այդպիսի համաձայնություն քաղաքական գործընթացի շրջանակներում լինելու է, գործընթացն էլ գնալու է առավելագույն կոռեկտության սահմաններում, փոխադարձ խորհրդակցական բնույթի հանդիպումներ հետագայում անպայման կլինեն՝ ընթացիկ խնդիրների հետ կապված: Իսկ թե Րաֆֆի Հովհաննիսյանը մասնակցելո՞ւ է նոյեմբերի 16-ի հանրահավաքին՝ այդպիսի խոսակցություն ընդհանրապես չի ծավալվել:

Ավելի ուշ «Ժառանգություն» կուսակցության տարածած մամուլի հաղորդագրության մեջ ասվում է, որ հանդիպման ընթացքում քննարկվել են երկրի առջեւ ծառացած կարեւորագույն խնդիրներ, արտաքին քաղաքականության մարտահրավերները, առաջիկա նախագահական ընտրություններին եւ ներքաղաքական զարգացումներին առնչվող հարցեր:

Սարքավորումներ փորձաքննական բյուրոյին

Նոյեմբերի 8-ին ԱՄՆ գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Ջոզեֆ Փենինգտոնը եւ ՀՀ գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանը ստորագրել են ԱՄՆ կառավարությունից ՀՀ ԳԱԱ փորձաքննությունների ազգային բյուրոյին (ՓԱԲ) մոտավորապես 280.000 ԱՄՆ դոլար սարքավորումներ նվիրաբերելու մասին նամակը: Միջոցառմանը ներկա էին ՀՀ ԳԱԱ նախագահ, ակադեմիկոս Ռադիկ Մարտիրոսյանը եւ ՓԱԲ-ի տնօրեն Արտաշես Ձավաղյանը:

Մինչեւ այժմ ԱՄՆ կառավարությունը ՓԱԲ-ին տրամադրել է 630.000 ԱՄՆ դոլարից ավելի օժանդակություն, իրականացվել են մի շարք այլ աշխատանքներ՝ մասնաշենքի վերանորոգում, աշխատակիցների վերապատրաստում եւ այլն: Նման ներդրումների նպատակն այն է, որ փորձաքննությունների բյուրոն ստանա հավատարմագրում որպես միջազգային չափանիշներին համապատասխանող լաբորատորիա: Այս նպատակին հասնելու համար ԱՄՆ կառավարության ծախսերը գալիք մի քանի տարիներին կգերազանցեն երկու միլիոն դոլարը: Նոր սարքավորումները ձեռք են բերվել ԱՄՆ դեսպանատան թմրանյութերի դեմ պայքարի եւ իրավապահ համագործակցության բաժնի (INL) կողմից: Հայաստանը կունենա գերժամանակակից ձգաբանական մանրադիտակներից մեկը: Այդ սարքը հնարավորություն կտա նույնականացնելու օգտագործած զենքերը եւ կատարել տարբեր ձգաբանական փորձաքննություններ:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԷ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Հաշվապահություն (գովազդ) /հեռ 582960
Լրագրողների սենյակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային ձեւավորումը
«Ազգ»-ի թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատւութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Բալթյան եռյակի փորձը՝ հարավկովկասյան եռյակին

Օսկանյան. «Վրաստանի կայունությունը Հայաստանի համար կարեւորագույն խնդիր է»

Հայաստանի եւ Լիտվայի արտաքին գործերի նախարարներ Վարդան Օսկանյանն ու Պետրաս Վայտեկունասը փոխըմբռնման հուշագիր են ստորագրել երկու երկրների արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների եվրոպական ինտեգրման հարցերում աջակցության մասին: Ըստ Վարդան Օսկանյանի, Երեւանն ակնկալում է Լիտվայի հետ համագործակցությունն ավելի խորքային դարձնել ինչպես երկկողմ ձեւաչափում, այնպես էլ Եվրոպական միության եւ ՆԱՏՕ-ի հետ իր համագործակցության ծրագրերի շրջանակներում:

Բացի այդ, ըստ Օսկանյանի, Լիտվան նախաձեռնողն է եղել հարավկովկասյան երեք երկրներին մի սեղանի շուրջը նստեցնելու, համագործակցություն ծավալելու գործում՝ լինելով բալթյան երկրների մոդելը մեր տարածաշրջանում կիրառելու առաջատարը:

Համատեղ ասուլիսում Օսկանյանը երեկ նշեց, որ Վայտեկունասը Հայաստանում եղել է դեռեւս 1991թվականին, երբ բալթյան երկրների հետ կապերը սերտ էին, կար փոխադարձ աջակցություն: «Մենք միշտ զգացել ենք մեր թիկունքում Լիտվայի աջակցությունը, ցանկությունը՝ Հայաստանին օգնելու եվրոպական կառույցներին ինտեգրվելու, երկկողմ հարաբերությունների խորացման հարցերում», նշեց Օսկանյանը:

Իր հերթին Վայտեկունասն ընդգծեց, որ Հայաստանը մոռացված ու մեկուսացված երկիր չէ, եւ Լիտվան տեսնում է եվրոպական ուղղվածություն եւ հեռանկար: Նշելով, որ երկկողմ հարաբերություններում հաստատես բավարար չեն տնտեսական կապերը, Լիտվայի ԱԳ նախարարը տեղեկացրեց, որ հաջորդ տարի նաեւ այդ կտրվածքով նախատեսվում է Լիտվայի վարչապետի այցելությունը: Իր խոսքում, ի թիվս տարբեր հարցերի կարեւորության, Լիտվայի ԱԳ նախարարը չմոռացավ շեշտել Եվրոպայի մեր տարածաշրջանի կարեւորությունը՝ էներգետիկ անվտանգության տեսանկյունից:

Անցյալ տարի Բաքվում եւ այս տարի Վիլնյուսում Լիտվայի եւ Ադրբեջանի նախագահները ստորագրեցին փաստաթուղթ՝ Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության լիտվական կողմի անրագրմամբ: «Ազգի» հարցին, թե արդյոք դա չի՞ հակասում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակներում ղարաբաղյան հակամարտությունը կարգավորելու ԵՄ մոտեցումներին, Լիտվայի ԱԳ նախարարը պատասխանեց. «Տարածաշրջանային հակամարտությունները պետք է լուծվեն խաղաղ ճանապարհով՝ երկկողմ համաձայնության հիման վրա, եւ մենք չենք միջամտում երկրների ներքին գործերին, մենք միայն կարող ենք առաջարկել ձեր երկրին եւ Ադրբեջանին տարածաշրջանային մեր հարաբերությունների զարգացման փորձը: Խոսելով ՎՈՒԱՄ-ի, ղարաբաղյան խնդրի եւ բազմակողմ հարաբերությունների մասին՝ մեր մոտեցումները մենք հիմնում ենք միջազգային իրավունքի վրա»:

Բացի այդ, ըստ Լիտվայի ԱԳՆ ղեկավարի, իր երկիրն աջակցում է ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցային լուծմանը՝ աջակցելով նաեւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի դիվանագիտական ջանքերին:

«Ազգի» երկրորդ հարցն էր, թե Լիտվան ինչ է նկատի ունեցել կամ հասկացել նույն փաստաթղթում համաձայնություն տալով լիսաբոնյան սկզբունքներին, որոնք չունեն իրավական ուժ: Այս հարցին Լիտվայի նախարարն ընդհանրապես չանդրադարձավ՝ թերեւս անտեղյակության պատճառով:

Անդրադառնալով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների տարածաշրջան այցելությանը՝ Օսկանյանը նշեց, որ սպասում են հաջորդ քայլին, համանախագահներն էլ փորձում են համաձայնեցնել միակողմանի հանդիպումներ: «Համանախագահների մոտ որոշ պատկերացումներ կան, թե չլուծված խնդիրների շուրջը ինչ դիրքորոշում ունեն կողմերը եւ կողմերին լսելուց հետո, կարծում եմ, նրանք փորձում են նոր ձեւակերպումներ գտնել, առաջարկել կողմերին: Ես ինքս սպասում եմ կամ հանդիպում, կամ համանախագահների կողմից գրավոր միջամտություն ինչ-որ բան առաջարկելու կամ լսելու», նշեց Օսկանյանը:

Վրաստանում տիրող իրավիճակի առնչությամբ երկու արտգործնախարարներին խնդրեցին տալ իրենց մեկնաբանությունները: «Վրաստանի կայունությունը Հայաստանի համար կարեւորագույն խնդիր է, Վրաստանը հարեւան, բարեկամ երկիր է, մենք կուզենայինք տեսնել կայուն երկիր: Մոսկվից հետեւում ենք իրադարձություններին եւ այս պահին միայն հույս կարող եմ հայտնել, որ հնարավոր կլինի կարճ ժամանակում հասնել խաղաղական հանգուցալուծմանը», մեկնաբանեց Վարդան Օսկանյանը: Լիտվայի ԱԳՆ ղեկավար Պետրաս Վայտեկունասի հետ համատեղ ասուլիսում Վ. Օսկանյանը հիշեցրել է, որ «Վրաստանի կայունությունը չափազանց կարեւոր նշանակություն ունի Հայաստանի համար»:

Պետրաս Վայտեկունասն իր հերթին նշեց, որ մտադիր է Երեւանից մեկնել Թբիլիսի, չնայած այդ այցը նախատեսված չէր: «Եվրոպական միության անունից մենք ցանկանում ենք պարզ ազդանշան ուղղել, որ եվրոպական արժեքներին հետեւելու ուղղությունը ճիշտ է եւ պատճառաբանված»: Ընդ որում, այցն, ըստ Վայտեկունասի, հնարավորություն է արձագանքելու վրաց նոր իրականությանը, վրացիներին ցույց տալու, որ նրանք միայնակ չեն:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Դ.Գ. Երեւանում արդեն բացվել է Լիտվայի դեսպանատուն եւ մոտ ժամանակներս կներկայացվի արտեւման դեսպանի նշանակման պահանջ, որին հայկական կողմը նախատեսում է փոխադարձել մոտ ապագայում:

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Այսօր

- Ժամը 11.00-ին Ամերիկյան համալսարանի բիզնես կենտրոնում տեղի կունենա փաստաբանների երդման արարողությունը:
- Նույն ժամին «Անի» հյուրանոցում՝ միջազգային սեմինար «Հավաքական անվտանգության պայմանագրի կազմակերպության զարգացումը եւ հայ-ռուսական ռազմավարական գործընկերության ամրապնդումները» խորագրով:
- Ժամը 11.00-ին Ազգային գրադարանի 3-րդ հարկում կկազմակերպվի VivaCell-ի տնօրեն Ռալֆ Յիրիկյանի մամուլի ասուլիսը:
- Ժամը 11.00-ին Արագածոտնի մարզի Գետափ գյուղի մոտ մեկնարկելու է գյուղական ճանապարհների վերականգնման ծրագիրը:
- Մեկ ժամ անց «Հայելի» ակումբի հյուրը կլինի Ստեփան Դեմիրճյանը:
- Ժամը 12.00-ին «Տեսակետ» ակումբի հյուրն է ակադեմիկոս Պարիս Հերունին:
- Մեկ ժամ անց նույն ակումբում լրագրողները կհանդիպեն սոցիոլոգ Ահարոն Ադիբեկյանի ու Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտի փոխտնօրեն Սերգեյ Մինասյանի հետ:
- Ժամը 12.45-ին Սեբաստիա 37 հասցեում տեղի կունենա Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի դատախազության շենքի բացումը:
- Ժամը 13.30-ին «Նոր հայացք» (Խանջյան 47-2) ակումբում տեղի կունենա Հայաստանի երիտասարդ կանանց ասոցիացիայի նախագահ Լիլիթ Ասատրյանի մամուլի ասուլիսը:
- Ժամը 14.00-ին Ազգային գրադարանում կկազմակերպվի Հրաչյա Մաթեւոսյանի ծննդյան 70-ամյակին նվիրված միջոցառում:
- Ժամը 16.00-ին Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի հանձնաժողովի նիստ:
- Նույն ժամին «Գլաձոր» համալսարանում տեղի կունենա Վահագն Տատրյանի գրքի շնորհանդեսը:
- Ժամը 16.00-ին Առեւտրաարդյունաբերական պալատում կոչումներ եւ շքանշաններ կհանձնվեն Զորի Բալայանին, Ֆադեյ Սարգսյանին եւ այլոց:
- Ժամը 19.00-ին Պատանի հանդիսատեսի թատրոնում տեղի կունենա Հայկ Զորիկյանի մենաներկայացումը:

«Մնանք զանգիդ սպասող...»

Երեկ կառավարության շենքի մոտ առավոտից նորից հավաքվել էին 33-րդ թաղամասի՝ «Ֆիրդուսնոցի» բնակիչները: Պահանջը նույնն էր՝ վերականգնել սեփականության իրավունքը տասնյակ տարիներ իրենց պատկանող գույքի նկատմամբ: Բանն այն է, որ մի քանի ամիս առաջ «Երեւանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակի»՝ ՊՈԱԿ-ի կառավարման խորհրդի որոշմամբ (խորհրդի նախագահը քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանն է) ստեղծվեց միջգերատեսչական հանձնաժողով՝ նաեւ տարածքի բնակիչների տասնյակ տարիներ ոտնահարված սեփականության իրավունքը վերականգնելու նպատակով: Ի դեպ, այդ հանձնաժողովի ստեղծմանը մասնակցել է նաեւ Անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի պետի տեղակալ Մուսոյանը, իսկ հանձնաժողովի աշխատանքներին, որոշման համաձայն, պետք է մասնակցեին նաեւ կադաստրի «Կենտրոն» տարածքային ստորաբաժանման աշխատակիցներ: Սակայն կադաստրից որեւէ աշխատակից չի մասնակցել որեւէ նիստի, բնակիչների պնդմամբ՝ հավանաբար այսօր այս վիճակն ունենալու ակնկալությամբ:

Հանձնաժողովն իր աշխատանքները գրեթե ավարտել է, որոշումներ է կայացրել 151 միավոր գույքի նկատմամբ, սակայն առ այսօր Անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեն գրանցել է ընդամենը 20 միավոր գույք:

Բնակիչների խոսքով, Տիգրան Մեծի փողոցի բնակիչների մի խումբ մի քանի օր առաջ եղել է Անշարժ գույքի կադաստրի պետ Արթուր Պետրոսյանի մոտ, որը կադաստրի պահվածքը բացատրել է կառավարությունից հրահանգ չունենալով:

Բնակիչների բողոքները լսելու եկավ կառավարության տարածքային կառավարման վարչության պետի տեղակալ Ալեքսանդր Ղազարյանը: Ցուցարարները բողոք-դիմում հանձնեցին նրան՝ վարչապետին փոխանցելու համար: Սակայն դրանով չբավարարվեցին եւ բողոքների տարափը «թափեցին» Ղազարյանի գլխին. «Էդ ինչպե՞ս է, որ քաղաքապետին հանձնարարականը տրվել է, որ մեր իրավունքները վերականգնվեն, իսկ կադաստրին, ինչ է, ոչինչ չի՞ հանձնարարվել», «Մեկին ասում են կասարի, մյուսին էլ, թե՝ կմերժես...», «Էդ կադաստրը քանի՞ գլխանի է, որ վարչապետի հանձնարարականը չի կատարում, թե՞ հանձնարարականը այնպես չի տրվել, որ...», «Տեղյակ եք, որ Եվրոդատարան դիմենք»: Համբերատար լսելով բնակիչների մինի-ելույթները՝ Ալեքսանդր Ղազարյանը խոստացավ մոտակա օրերին պատասխանի համար զանգահարել բնակիչներին: «Մնանք զանգիդ սպասող», ասացին բնակիչներն ու զայրացած հեռացան...

Ա. Գ.

Պեսությունը տեղական հումքով նոր նյութեր է պատվիրել

Անհրաժեշտ են ներդրումներ

Հանրապետության 10 ինստիտուտներ պետական նպատակային ծրագրերից մեկի՝ «Տեղական հումքով նոր նյութերի ստացման» ծրագրի արդյունքների հաշվետու գիտաժողով էին կազմակերպել Գիտությունների ազգային ակադեմիայում (ԳԱԱ): Ծրագիրն իրականացվել է երեք ուղղությամբ՝ մեծաղական, նանո փոշիների եւ վերջիններ հիման վրա պոլիմերների հետ հատուկ խառնուրդային միացությունների ստացում՝ օպտիկական, մեխանիկական հատկություններով, նոր տիպի գործիքների պատրաստում, պարեսիվ միջավայրում աշխատող բետոնի ստացում:

Երեք ուղղություններում էլ կիրառական արդյունքներ են արձանագրվել: Հայ գիտնականներն աշխատել են մեր երկրում առկա բնական հումքով, նվազագույն միջոցներ պահանջող տեխնոլոգիայով հայաստանյան իրականությունում անհրաժեշտ, գործածելի նոր հատկություններով նյութեր ստանալ ու ստացել են, ասենք, թունելի պայմաններում սովորականից ավելի երկարակյաց ու դիմացկուն բետոն: Ինչպես տեղեկացրեց ԳԱԱ ֆիզիկայի եւ երկրի մասին գիտական բաժնի ակադեմիկոս, քարտուղար Արամ Շահինյանը, բետոնի եւ մյուս բոլոր նյութերի ստեղծման համար գործել է երկու սկզբունք՝ տեղական հումք եւ նվազագույն ֆինանսատար տեխնոլոգիա, որպեսզի ծրագրի բոլոր արդյունքներն էլ կիրառական լինեն՝ ինչպիսին եւ են:

Կիրառականության ապացույցը ի հայտ եկավ հենց գիտաժողովի ընթացքում՝ Քարակերտի քարաձուլման գործարանի ներկայացուցիչը հետաքրքրություն դրսեւորեց ծրագրով առաջարկվող նյութերից մեկի կիրառման առնչությամբ ու վստահեցում ստացավ, որ Հայաստանում լիովին հնարավոր է ամեն մի համաձուլվածքի ստեղծում, եթե տրվեն մշակման տեխնիկական պայմանները:

Ծրագիրը հայ գիտնականներին հնարավորություն է ընձեռել արդեն գոյություն ունեցող լուծումները արդյունքի վերածել տեղական հումքով, ստացվել է բնության մեջ ամրությամբ միայն ալմաստին զիջող սիլիցիում-կարբիդ: ԵՊՃՀ կոմպյուտերային համակարգերի եւ ինֆորմատիկայի դեպարտամենտի դոցենտ Միսակ Տրավաջյանի տեղեկացմամբ՝ սիլիցիում-կարբիդը ստեղծվել է սիլիցիումի, (որը, որոշ տվյալներով, ՀՀ-ում բավական շատ կարող է լինել), սիլիցիումի օքսիդի եւ գրաֆիտի փոշու սինթեզմամբ: Միսակ Տրավաջյանի հավաստմամբ՝ սիլիցիում-կարբիդը հեռանկարային նյութ է եւ կարող է ունենալ լայն կիրառություն՝ էլեկտրոնիկայի ոլորտից մինչեւ քարի արտադրություն, քանի որ ամուր է որպես հղկանյութ օգտագործվելու համար՝ մնում է լուծել հատիկայնության խնդիրը:

Երեկ մեկնարկած երկօրյա գիտաժողովը «Տեղական հումքով նոր նյութերի ստացման» պետական նպատակային ծրագրին առնչվող երկրորդն է: 2004-ից ընթացող եւ տարեկան 30 մլն դրամ արժողությամբ ծրագիրը շարունակվելու է եւս մեկ տարի, ավարտը կլինի մեկ տարուց, եւ այդ ընթացքում գիտաժողովում ներկայացված արդյունքների հիման վրա բիզնես ծրագրեր կպատրաստվեն ու որպես ամբողջական փաթեթ կներկայացվեն համապատասխան շահագրգիռ կազմակերպություններին:

ՆՈՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Պարկեշտությո՞ւնն էլ կեղծ կատեգորիա

«Պայքար, պայքար»` չմոռանալով հանդուրժողականությունը

Անհանդուրժողականության, արհամարհանքի նաեւ` չարության այն չափաբաժինը, որ ունի նախկին նախագահի կողմնակիցների մի մասը (մեծ թե փոքր` էական չէ) «այլախոհների» նկատմամբ, ընդունակ է անհաշտ նոր պաշտամունք ծնելու: Մեր երկիրը կդիմանա՞ դրան:

Այս կարծիքը ուռճացված, կտրական եւ օտար էինք համարում ընդամենը մի քանի օր առաջ` հիշելով ՀՀՇ-ի գոնե վերնախավի գովերգված կրթվածությունն ու վարվելակերպի հղկվածությունը: Սակայն բավական եղավ կարդալ հոկտեմբերի 26-ի հանրահավաքում ՀՀ առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ելույթի առնչությամբ **«Ազգ»-ի** կայքէջում ընթերցողների չխմբագրված արձագանքները (խմբագրված տարբերակն էլ նույնն է ապացուցում), որպեսզի կասկածի նշույլ չմնար վերը ներկայացված կարծիքի ճշմարտացիության մասին: Մի քանի տասնյակ էջ կազմող արձագանքներում առաջնային տեղ էր գրավում անեծքներով ու հայհոյանքներով համեմված խոսքը, որը հղկմամբ հրապարակելի դարձնելու մեր փորձերն ուղղակի անօգուտ եղան, քանի որ ինչպես էլ ասես` հայհոյանքը հայհոյանք, անեծքն էլ անեծք է մնում: Իսկ ընթերցողները, որքան էլ զարմանալի է, անհանդուրժողականությունն ու ագրեսիան արտահայտել էին հենց միմյանց դեմ` փորձելով բացառել տարակարծությունը, ավելի կոնկրետ` նախկին նախագահին որպես հայոց փրկչի, սրբացյալ անձի չընդունելը: Ինչպես կայքէջում, այնպես էլ այս նյութում հրապարակելի չենք համարում ընթերցողների լայն շրջանակների գեղագիտական ընկալումներն ու արժանապատվությունը ոտնահարող արտահայտությունները, որոնցից ամենամեղմը «ճոռթ բերան» արտահայտությունն էր` ուղղված ընթերցողներից նրան, ով հարկ չէր համարել մոռացության տալ 90-ականների սկզբի հայաստանյան իրականությունը, նախկին նախագահի ակտիվացումն էլ որպես փրկություն չէր ընդունել:

Դատեք ինքներդ:

Համո Արմավիրցի, Զավենտեմ, Բելգիա, 2007-28-10 20:23:07, IP Code:

Մի բան, որ դու (եւ ոչ թե Դուք) պետք է անես` լռելն է: Կյանքը ցույց է տվել, թե դու ով ես: Ճիշտն ասած, ափսոսում եմ քեզ վրա խոսելը, դու երբեք էլ ՀԱՅ ազգի նախագահ չես եղել:

Ի պատասխան այս կարծիքի արտահայտվել են մի քանի ընթերցող, որոնցից միայն հետեւյալն է հրապարակման ենթակա բառապաշարով գրված.

Միհրան, Երեւան, 2007-29-10 10:30:27, IP Code: a9933 **Համո Արմավիրցին ինչի՞ է փախել բելգիաները: Թե՞ վախենում է, որ իր նմաններն առաջին հերթին են...**

Անկախ քաղաքական դիրքորոշումից, անհնար է չնկատել, որ երեւանցի Միհրանը իր պատասխանում սպառնալիք է ներառել, չնայած նրան կարելի է մեղմ արտահայտվողների շարքին դասել, ասենք, երեւանաբնակ մի սովորական հայ կնոջ, 2007-30-10 03:45:14, IP Code: 3425b համեմատությամբ. **«Պարոն Տեր-Պետրոսյան, արդյոք ունե՞ք այդքան ուժ, առողջություն ու համբերություն, որ կարողանաք պայքարել այս իշխանության ճիրաններում հայտնված ստրուկի հոգեբանությամբ մասսայի դեմ (կամ համար): Ափսոս եք: Սրանք կամ դրանք արժանի չեն: Ու եթե որոշել եք ԱՍՏՎԱԾ ձեզ օգնական: Մեղք են էս փչացածները»:**

Շատ կուզենայի հավատալ, թե մի սովորական հայ կին չի նկատել, չի գիտակցել, որ ստրկամիտ ու փչացած է համարում մի ողջ ժողովրդի, կամ, անգամ մի հատվածի, որին, իր գնահատմամբ, արժանի առաջնորդը պետք է նվազագույնը արհամարհանքի արժանացնի` չիջնելով իր ենթադրյալ բարձրությունից: Կուզենայի, սակայն չեմ կարող` նկատի առնելով Լ. Տեր-Պետրոսյանի կառավարման տարիներին ու դրանից հետո էլ դրսեւորած վերաբերմունքը, որը ներառում էր եւ անտարբերություն, եւ արհամարհանք, եւ սպառնալիք ու դրա իրագործում:

Կարելի՞ է չպաշտպանել կամ չողջունել Լ.Տ-Պ-ի վերադարձը, ու կարծիքդ հայտնելու հնարավորություն ունենալ նրա կողմնակիցների հետ զրուցելի՞ս: Փորձեք, ու եթե դուք դա կարողանաք անել հանգիստ տոնով, ու հետո էլ լսված լինել` ուրեմն ձեր բախտը պարզապես բերել է. դուք ամեն դեպքում կիրթ մարդու հետ եք խոսում: Համենայն դեպս կայքէջում արտահայտվողներին դա մեծ մասամբ չի հաջողվել, քանի որ ՀՀ նախկին նախագահի հոկտեմբերի 26-ի հանրահավաքում ներկայացրած ելույթը հավանության արժանացրածներից շատերն ուղղակի հարձակողական տրամադրությամբ ու վիրավորանքների շարանով էին պատասխանել այլ կարծիք արտահայտողներին: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանից ակնկալիքներ ունեցողներից շատերի ելակետը համանման էր լոսանջելեսցի Խաչատուրի, 2007-29-10 11:21:44 , IP Code: 627e0 ելակետին. «Համոզված եմ, որ նախագահը տեղյակ չի եղել կոռումպացվածությանը, չարաշահումներին, մենաշնորհի ստեղծման հիմքերին... Սակայն կարծում եմ, որ պետք է դատապարտի իր ժամանակ եղած պրոբլեմները»: Դատապարտմամբ բավարարվելու եւ «ժողովրդի հայրությունը» որեւէ մեկին հանձնելու պատրաստակամությունը երեւի իներցիայի կարգով փոխանցվել է խորհրդային ժամանակներից, սակայն նկատելի անհանդուրժողականությամբ ու չարությամբ է դրսեւորվում:

Նախկին ու ներկա իշխանավորների համեմատությամբ գնահատելով ապագայի հնարավորությունները` ընթերցողների մի մասն էլ ապագայի ակնկալիքը տեսնում է ներկա իշխանությունների ձեռքին, ընդգծելով արձանագրված հաջողություններն ու առաջընթացը: Սակայն լավագույն թեկնածուին ո՛չ նախկին, ո՛չ ներկա իշխանավորների մեջ չնկատողներն էլ քիչ չեն. **«Ամոթ է, գոնե լռեք, սեւ ու մութ տարիները դուք սարքեցիք: Դա էր ձեր երազանքը: Ափսոսում եմ նյարդերս ու ժամանակս ելույթդ կարդալու համար: Հեռացի՛ր Լեւոն»**, բնավ ոչ ներկա իշխանություններով հիացող, դժվար աշխատանքով վաստակող եւ Հայաստան ուղարկող, 65-ամյա Գայանե Հովհաննիսյան եւ ընտանիք, Բրուքլին, ԱՄՆ, 2007-29-10 17:35:18 , IP Code: 43f9c

Իսկ իրավիճակը տեղի-անտեղի սրելու ՀՀ նախկին նախագահի քայլերը հաստատ անարդյունք չեն մնա: Ու արդյունքն այդ խիստ կանխատեսելի է` անարդարություններից դժգոհ մարդկանց ակտիվ կամ պասիվ աջակցությամբ ընթացող ցույցեր, շիկացած մթնոլորտ, «լավագույն» դեպքում` փողոցային խժդժություններ... Տպավորություն է, թե ինչ-որ մեկն ինչ-որ բանի համար փորձում է վրեժ լուծել. ումի՞ց` ժողովրդի՞ց:

Կկարողանա՞նք արժանի չլինել դրան...

Եվ ի հավելումն.

Վազգեն, Գյումրի, 2007-30-10 03:13:35 , IP Code: 79e86

Վա՜յ, խե՜ղճ հայ ժողովուրդ, տե՛ս, ով է եկել քեզ նորից փրկելու ... Նա` ով 10 տարի կորած էր...

Սարգիս Պետրոսյան, Դիլիջան, 2007-30-10 02:33:57 , IP Code: d149

Պարոն Լեւոն, էդ ո՞նց հանկարծ հիշեցիր, որ Հայաստան կա, Ղարաբաղ կա, ժողովուրդ կա...

Հ.Գ. *Անհանդուրժողականությունից ու չարությունից բաժին է հասել նաեւ **«Ազգ»-ի** խմբագրին. «Հակոբ Ավետիքյան, ափսոս էն օդը, որ շնչում եք: Հոգի ունեք տալու, հուսամ` շուտով, մարդ եղեք, ամոթ է...»: Սա Հայ Սուրիկի, 2007-02-11 08:10:48 , IP Code: 2d755 հեղինակած անեծքի մի մասն է, որի շարունակությունը իր անձը գաղտնի պահող մեկն է հեղինակել` մեղադրելով Հակոբ Ավետիքյանին տարիքի բերումով անհեռատես գործունեություն ծավալելու մեջ:*

*Անեծքասուներին չհիշեցնելով, որ անեծքը բումերանգի էֆեկտ է ունենում, եւ առանց դրան էլ պարկեշտ մարդու, առավել եւս, տղամարդու բան չէ, ասենք, որ Լ.Տ-Պ-ն աշխարհ է եկել **«Ազգ»-ի** խմբագրից մի քիչ ավելի վաղ, ուրեմն այդ հոգեբանության ու տրամաբանության դեպքում ինչպե՞ս եք հանդգնում մի ողջ երկրի ապագան Լ.Տ-Պ-ին վստահելու կոչեր անել:*

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ
ԱՐԾՐՈՒՆ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ

Սեր, բանաստեղծություն եւ կյանք Նորքի տուն-ինտերնատում

«Ծերանոց» բառը լքվածություն ու դառնություն է ասոցացնում: Այնտեղ այցելելու առաջարկը թաքուն մտավախությամբ ես ընդունում` բա որ սիրտս չդիմանա՞, բա որ փղձկա՞մ, բա որ ... Բայց դե գնում ես, քանի որ պարտավոր ես: Պարտավոր ես ինչպես քո, այնպես էլ բոլոր չգնացողների փոխարեն ... Գիտես, զգում ես` նման հաստատություններում սպասումը սովորական, մաշող հոգեվիճակ է, ինչպես աներես ջուրը, որ կաթկթում է անսարք ծորակից ու իր ծլլոցով քայքայում նյարդերդ... Ու գնում ես մարտում ընկած զինվորի պես գլխահակ, անառակ որդու պես ամաչելով, գնում ես: Չգնալ չես կարող ...

Նորքի տուն-ինտերնատի պատուհանները բաց են աշնան արեւի ճառագայթներն ընդունելու եւ հյուրեր տեսնելու ակնկալիքով: Մի քանի հոգի ուշադրությամբ զննում են քեզ, ընկերակցողներիդ` նոր բախտակից, թե՞ հյուր է գալիս:

«Ծիծեռնակ» կանանց հասարակական կազմակերպության նախագահ Անահիտ Ղարախանյանի եւ գործադիր տնօրեն Կարինե Հարությունյանի հետ ուշադիր հայացքների ներքո մտնում ենք Նոր Նորքի տուն-ինտերնատ: Հանդիպում է տուն-ինտերնատի ստեղծագործող անդամների հետ: Նրանք իրենց բանաստեղծությունները, ինքնակենսագրական վիպակն ու հեղինակած երաժշտությունն են հրամցնում եւ առաջին հայացքից չեն տարբերվում տուն-ինտերնատի մյուս բնակիչներից, որոնք բոլորն էլ մաքուր հագնված են ու խնամված տեսք ունեն: Միայն ոգեւորություն կա մեր օրվա հերոսների աչքերում, ինքնաբավություն, որ աշնանային այդ օրը գործնական հյուրեր է բերել:

«Մի ծրագիր ենք մշակել եւ կոչել ենք «Տարիների արահետներով», պատմում է «Ծիծեռնակ» ՀԿ-ի գործադիր տնօրեն Կարինե Հարությունյանը: Ծրագրի նպատակն է հավաքել բոլոր ստեղծագործող տարեցների լավագույն ստեղծագործություններն ու հրատարակել առանձին գրքույկով, իսկ երաժշտությունը` առանձին ձայնասկավառակով: Այս գաղափարը ծնվեց այն ժամանակ, երբ մի երեկո մեր սիրելի տարեցներից ուսուցչուհի Նելլի Խաչատրյանը «Գայանե» բալետի ներկայացումից հետո (տարեցների այցելությունը մշակութային օջախներ մեր հիմնական ծրագրերից է) հենց կանգառում արտասանեց սեփական բանաստեղծությունը` «Ես կանգնած էի բարձունքներում, **/Երջանիկ ու հպարտ, /Փայլում էի եւ հրճվում, /Ունեցվածքով իմ անհաս, /Անցան այդ լավ օրերը, / Ես ծերացա հանկարծ, /Մարեցին կյանքիս ջահերը, /Մոմի լույսին եմ նստած...»**: Անակնկալից զարմացած հասկացա, որ այս մարդիկ իրենց հույզը ստեղծագործական վարպետությամբ կարող են ձեւակերպել այնպես, որ շատերի հիացմունքին արժանանան: Կազմեցինք ծրագիրը, որի համար շուրջ 500 դոլար ֆինանսական աջակցություն ստացանք ԱՄՆ-ի հայազգի կանանցից, եւ արդեն ընթանում են այս ծրագրի իրականացման աշխատանքները: Այս ծրագիրը մեկ այլ հեռահար նպատակ էլ է հետապնդում: Դա այն հոգեւոր հետքն է, որ կթողնեն հեղինակները տուն-ինտերնատի գրադարանում ու ծանոթ-բարեկամների մոտ որպես վկայություն, որ այս աշխարհում ոչինչ անհետ չի կորչում»:

Փոխգնդապետ Ռաֆայել (Ռազմիկ) Աբրահամյանը հայրենասիրական ու քնարական երգեր է գրում 50 տարեկանից: Պատմում է, որ այդ տարիքում սիրահարվել է ու սկսել երաժշտություն գրել իր ոտանավորների համար: «Ինչ որ կա իմ երգերում, իմ զգացածն ու իմ գլխով անցածն է», հավաստիացնում է զրուցակիցս ու արտասանում իր վերջին ստեղծագործություններից մեկը. **«Սիրում ես, սիրում ես, աննման, շատ սիրում, /Արեւն է քեզ պահում իր շողերում, /Աստղերն են քեզ երկնքից խոնարհվում, /Աշխարհն է քեզ համար խենթանում: Ծաղիկները շատ սիրում, /Հավաքել եմ քեզ համար, /Իմ գարուն»**: Հետո «Ծիծեռնակի» գործադիր տնօրեն Կարինե Հարությունյանը կտա ինձ լսելու Ռաֆայել Աբրահամյանի ձայնասկավառակը, ուր Գեղամ Գրիգորյանը, Ռուբեն Մաթեւոսյանը, Լոլա Խոնջյանցը, Գեորգի Մինասյանը, Մարիետա Բաղալյանն ու ուրիշ նշանավոր երգիչներ կատարում են Ռաֆայել Աբրահամյանի երգերը:

Օրվա հաջորդ հայտնագործությունն է Ռուդոլֆ Սաֆրազբեկյանը կամ Ռուդին: Մարդ, որի կյանքի 45 տարիները բերդում են անցել: Հարգարժան այս պարոնը գեղեցիկ հայերենով եւ ճկուն սցենարով մի ստեղծագործության հեղինակ է, որ անվանել է «Բանտարկյալի օրագիրը»: Ուրախ է, որ կտպագրվի, շնորհակալություն է հայտնում ծիծեռնակցիներին եւ հույս հայտնում, որ մինչեւ 70-ամյակը իր վիպակը լույս կտեսնի: Այդպես էլ չեմ հասկանում, այս մարդու մեջ որտե՞ղ է նստած բանտարկյալը, որտե՞ղ` ծանրախոհ մտավորականը, որ այնքան վարպետորեն է գործածում մայրենի լեզվի հնարքները:

Ուսուցչուհի Նելլի Խաչատրյանը հրաշալի արտասանում է եւ պարում

Նելլի Խաչատրյանը մի անուշ տիկին է, որ տանտիրուհու աշխուժությամբ հրավիրում է տեղավորվել իր սենյակում, սուրճ ու թեյ առաջարկում, «Ծիծեռնակի» կանանց շնորհակալություն հայտնում տարբեր միջոցառումներին իրեն հրավիրել-տանելու համար: Տիկին Նելլին շենշող է, ճաշակով, կոկ ու մաքուր հագնված: Մի հաճելի ու մտերմիկ զրույց է ծավալվում, որ ուղեկցվում է մեր հիացական բացականչություններով, երբ տիկին Նելլիի մասին սկսում են պատմել հարկաբաժնի աշխատակցուհիները: Բուժքույրն ասում է. «Տիկին Նելլին տղայիս հետ ձրի ֆիզիկա պարապեց: Տղաս ընդունվեց պոլիտեխնիկական ինստիտուտ»: Մեկ ուրիշը պատմում է, որ տիկին Նելլին իր համար վերաձեւել է հին կոստյումն այնպես, որ տուն-ինտերնատի դերձակը հիացմունքից ապշել է: Որպես հավելում այս ամենի, տիկին Նելլին ցույց է տալիս մաքրամեջից իր հրաշալի աշխատանքները եւ ենթատեքստով հասկացնում` երբ բանաստեղծություններիս գրքույկի համար փողի պակասություն զգաք, ասեք` կօգնեմ:

Ծերանոցից դուրս եմ գալիս ժպիտն ու հիացմունքը դեմքիս եւ ուժեղ ու վստահ տնօրենի ձեռքը հրաժեշտի պահին սեղմելով, մտքում աղոթում` երանի թե այս վիճակում լինեն տուն-ինտերնատի բոլոր 230 բնակիչները` վերանորոգման կարոտ, բայց մաքուր շենքի բոլոր վեց հարկերում:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐ

Եվրոմիությունը նշում է Թուրքիային առնչվող խնդիրները. եւ միա՞յն...

ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության բանակցությունների մասնակի սառեցումից գրեթե մեկ տարի անց Եվրոպական հանձնաժողովը նոյեմբերի 6-ին հրապարակել է զեկույց, որում ամփոփվում է անցած ժամանակահատվածում ԵՄ-ին անդամակցության ուղղությամբ Թուրքիայի կատարած աշխատանքը: Ընդհանուր գնահատականն այն է, որ բարեփոխումների առումով շատ քիչ է առաջընթացը, դրանց «իրագործումը անհավասարաչափ է եղել եւ 2005-ից դանդաղել է»: Ըստ զեկույցի՝ շատ անելիքներ կան քաղաքական բարեփոխումների առումով, հատկապես խոսքի ազատության, զինված ուժերի քաղաքացիական վերահսկողության եւ ոչ մուսուլման համայնքների իրավունքների պաշտպանության հարցերում:

ԵՄ գնահատմամբ, խոսքի ազատության սահմանափակումները «լուրջ անհանգստության տեղիք են տալիս», թեպետեւ որոշ զգայուն հարցերով բաց քննարկումներ անցկացվել են: Թուրքիայի քրեական օրենսգրքի տխրահռչակ 301 հոդվածի առնչությամբ նշվում է, որ դրա [illegible]

Եզրակացությունն այն է, որ «Թուրքիայի իրավական համակարգը ամբողջապես չի երաշխավորում խոսքի ազատությունը՝ եվրոպական չափանիշներին համապատասխան»: Նշվում է, որ «սեփական տեսակետը ազատորեն արտահայտելու համար դատապարտված լրագրողների ու մտավորականների թիվն անցնող տարվա ընթացքում նվազելու փոխարեն ավելացել է»: Հիշատակվում է նաեւ «Ակօս» թերթի գլխավոր խմբագիր Հրանտ Դինքի սպանությունը:

Առաջընթաց չկա փոքրամասնությունների պաշտպանության եւ մշակութային բազմազանության ապահովման առումով: Ոչ մուսուլման կրոնական համայնքների համար շարունակում է հիմնախնդիր մնալ սահմանափակ սեփականության իրավունքը: Այս համատեքստում նշվում է Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում Ստամբուլի «Սուրբ Փրկիչ» հայկական հիվանդանոցի հիմնադրամի (Istanbul Armenian Hospital Foundation) հայցն ընդդեմ Թուրքիայի կառավարության:

Հայաստանի հետ հարաբերու- [illegible]

թյանը նվիրված գլխում: «Ինչ վերաբերում է Հարավային Կովկասի հետ հարաբերություններին, փետրվարին Թուրքիան Ադրբեջանի եւ Վրաստանի հետ շրջանակային համաձայնագիր է կնքել՝ Բաքու-Ախալքալաք-Կարս երկաթգծի վերաբերյալ:

Հայաստանի մասով՝ եղել են հայկական եւ թուրքական բարձր մակարդակի պաշտոնյաների հանդիպումներ: Ավելին, Թուրքիան նախաձեռնել է խորհրդանշական քայլեր՝ հրավիրելով Հայաստանի ներկայացուցիչներին մասնակցելու սպանված հայկական ծագմամբ թուրք լրագրող Հրանտ Դինքի թաղմանը 2007-ի հունվարին եւ մարտին Աղթամարի «Սուրբ Խաչ» վերականգնված հայկական եկեղեցու բացման արարողությանը: Այդուհանդերձ էական զարգացումներ չեն եղել: Թուրքիան շարունակել է փակ պահել Հայաստանի հետ ունեցած ցամաքային սահմանը»:

Թեպետեւ զեկույցն ընդհանուր առմամբ քննադատական է եւ ավելի շատ բացասական եզրահանգումներ կան, այդուհանդերձ ավելի «փափուկ» է՝ անցած տարվա [illegible]

Ա. Հ.

«Երանի թե թուրք զինվորները գային դագաղով, քան PKK-ն նրանց ազատեր գերությունից»

Հայտարարում է Բանվորական կուսակցության նախագահ Դողու Փերինչեքը

Անցյալ ամիս PKK-ի մարտիկների հետ բախումներում թուրքական անվտանգության ուժերը շուրջ 40 զոհ էին տվել, չհաշված Հաքքյարիում զորամասի վրա կատարված հոկտեմբերի 21-ի հարձակումը, որի հետեւանքով 12 զինծառայող սպանվել էր, իսկ 8-ին գերեվարել էին: Նոյեմբերի 5-ին Սպիտակ տանը կայացած Բուշ-Էրդողան հանդիպումից առաջ Իրաքում ամերիկյան ուժերի հրամանատարության միջամտությամբ PKK-ն թուրք գերիներին հանձնել էր Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովում ներկայացված «Ժողովրդավարական հասարակարգ» կուսակցության պատգամավորներին: Ամերիկացիները Հյուսիսային Իրաքի Քուրդիստան շրջանի մայրաքաղաք Էրբիլում ընդունելով 8 զինծառայողներին, տեղափոխել էին նախ Մոսուլ, որտեղից էլ ուղղաթիռով ուղարկել Դիարբեքիր:

Գերիների ազատումը նոր իրարանցում է առաջացրել Թուրքիայի քաղաքական շրջանակներում այն պատճառով, որ PKK-ն նրանց անմիջականորեն հանձնել է Թուրքիայում քրդերի համար ինքնավարություն պահանջող քրդական «Ժողովրդավարական հասարակարգ» կուսակցության ներկայացուցիչներին, իսկ թուրք զինծառայողները ազատման պահին հրաժեշտ են տվել PKK-ականներին, սեղմելով վերջիններիս ձեռքը:

PKK-ին գերի հանձնվելու համար 8 թուրք զինծառայողներին նախ դատապարտել էր արդարադատության նախարար Մեհմեդ Ալի Շահինը: Նրա օրինակին էին հետեւել պետական եւ քաղաքական այլ գործիչներ, բարձրացնելով գերեվարված զինվորներին ռազմական ատյանում իբրեւ դավաճանների դատելու հարցը:

Թեեւ նոյեմբերի 7-ին թուրքական ռազմական ատյանի ներկայացուցիչը հրապարակավ անհիմն համարեց զինվորներին վերագրվող դավաճանության մեղադրանքը, սակայն նույն օրը «Սաբահի» վկայությամբ ասպարեզ իջավ Բանվորական կուսակցության առաջնորդ Դողու Փերինչեքը: Նա, լինելով նախկին մաոիստ, ներկայումս քեմալական ազգայնականության թերեւս ամենածանրակշիռ ներկայացուցիչն է: Փերինչեքը, ինչպես նշվել է թուրքական մամուլում, Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման դեմ պայքարին, ինչպես նաեւ քրդական ռազմարշավին ցուցաբերած ակտիվ մասնակցությամբ զգալի գերազանցում է «գորշ գայլերին»:

Ահա թե ինչ է ասել Փերինչեքը. «Եթե ես լինեի կառավարության տեղը, ապա ութ գերի զինվորներին չէի վերցնի PKK-ի ձեռքից: Երանի այդ զինվորները սպանված լինեին եւ գային դագաղներով: Այդ դեպքում մենք բարոյական վնաս չէինք կրի, որովհետեւ նրանց ազատումը լուրջ վնաս է պատճառել մեր երկրին: Այս պատերազմում կարեւորը արժանապատվությունն ու ինքնասիրությունն է: Ութ զինծառայողին ազատել է նրանց գերեվարմանը նպաստող ԱՄՆ-ն: Դա արվել է թուրք ազգի արժանապատվությունը վիրավորելու համար»:

Հ. Չ.

ՄԱԿ-ը մտահոգ է վարձկանության նոր ձեւերի տարածումից

ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովի վարձկանների օգտագործման հարցերի աշխատանքային խումբը Նյու Յորքում հրապարակել է զեկուցագիր, որտեղ մտահոգություն է արտահայտվում աշխարհում վարձկանության նոր ձեւերի տարածման կապակցությամբ:

Միջազգային փորձագետները նշում են, որ հաճախակի է դարձել մասնավոր զինված կազմավորումների եւ պահպանական ընկերությունների մասնակցությունը զանազան հակամարտություններին: Նման «պայմանագրային մարտիկներն» առավել շատ են Իրաքում եւ Աֆղանստանում, նշվում է փաստաթղթում:

Մասնավոր պահապանները զինվորական կամ քաղաքացիական անձինք չեն եւ ենթարկվում են միայն իրենց վարձած ընկերություններին:

Աշխատանքային խումբը վարձկանների գործունեության ասպարեզ դարձած պետություններին կոչ է անում «անձեռնմխելիություն չտրամադրել մասնավոր զինվորական ու պահպանական ընկերություններին եւ դրանց անձնակազմին»: Փորձագետները նշում են, որ նման ընկերությունների աշխատակիցները իրենց ծառայության երկրներում հաճախ խախտում են մարդու իրավունքները:

«Նրանց գործունեությունը բացասաբար է անդրադառնում տեղաբնակների վիճակի եւ ամբողջ երկրների իրադրության վրա», ընդգծվում է փաստաթղթում:

Փորձագետները պետություններին հորդորում են կանխել մասնավոր պահպանական ընկերությունների կողմից նախկին զինվորականների եւ ոստիկանների հավաքագրումը: Նաեւ հիշեցվում է վարձկանների հավաքագրման, օգտագործման, ֆինանսավորման եւ վարժեցման դեմ պայքարի միջազգային կոնվենցիայի գոյության մասին: ՄԱԿ-ի փորձագետները բոլոր պետություններին կոչ են անում վավերացնել այդ փաստաթուղթը: BBC-ի տվյալներով, առայժմ վավերացրել է 30 պետություն:

HOMO IDIOTICUS

Ֆինլանդիայում սուգ է հայտարարված

18-ամյա մարդասպանը «զտում» էր մարդկությունը

Ֆինլանդիայում երեկ սուգ օր էր «Յոկելա» ուսումնական կենտրոնում կատարված սպանդի պատճառով: Նախօրեին 18-ամյա աշակերտներից մեկը գնդակահարել էր 8 մարդու եւ ապա ատրճանակն ուղղել էր իր վրա: Զոհերից մեկը դպրոցի տնօրենն է: Ինքը՝ մարդասպանը, երեկ գիշեր մահացել է Հելսինկիի հիվանդանոցում: Հրաձգության ժամանակ նաեւ վիրավորվել են 12 անձինք:

Երկրի նախագահ Տարյա Հալոնենը զոհերի մերձավորներին ցավակցություն հայտնելով՝ «ցնցող» է անվանել միջադեպը: Վարչապետ Մատտի Վանհանենի խոսքերով, պատահարը «խորապես ցնցել է ֆիննական հասարակությանը»: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, որ ցավակցություններ են ստացվում նաեւ օտար պետություններից:

Ֆիննական մամուլը նշում է, որ 18-ամյա ոճրագործը կրակել է 22 մմ տրամաչափի ատրճանակից, որը գրանցված է նրա անունով: Ականատեսները պատմում են, որ նա դպրոցի միջանցքներում անկանոն կրակ է բացել ուսուցիչների եւ աշակերտների վրա:

Մի քանի ժամ տեւած փրկարարական գործողության ընթացքում մոտ հարյուր ոստիկանները ոչ մի անգամ չեն կրակել: Նրանք գտել են միջանցքում ընկած մարդասպանին եւ տարել հիվանդանոց:

Հանցագործությունը նախօրոք ծրագրված է եղել: Դպրոցի եւ կրակող մարդու պատկերները նոյեմբերի 6-ին հայտնվել էին YouTube կայքէջում: Բացի դրանից, հանցագործը հրապարակել էր անգլերեն եւ ֆիններեն «մանիֆեստ» եւ սեփական լուսանկարները:

Մարդասպանը, որի անունը Պեկկա-Էրիկ Աուվինենն է, իր «Բնական ընտրիչի մանիֆեստում» գրում է, որ «բնական ընտրության» ընթացքը խախտված է, «դմբոներն ավելի արագ են բազմանում, քան ինտելեկտուալ, մտածող մարդիկ»: Նա հայտարարում է, որ Homo Sapiens տեսակը վերածվում է Homo Idioticus-ի, ուստի ենթակա է «զտման»:

Պեկկա-Էրիկ Աուվինենի խոսքերով, «վերջնական լուծումը» կարող է բնաջնջել մարդկային ցեղը, բայց սկզբունքորեն վերջ կդնի խնդրին: Մարդասպանը նախընտրում է «անհատական մաքրումը»: Բայց նման մարդիկ, նրա կարծիքով, կազմում են ընդամենը 3 տոկոս:

Վերջերս անցկացված անկախ հետազոտության տվյալների համաձայն, Ֆինլանդիան աշխարհի առավել «զինված» երկրներից է: Անձնական օգտագործման զենքի քանակությամբ Ֆինլանդիան զիջում է միայն ԱՄՆ-ին եւ ասիական երկրներից մեկին, որի անունը չի նշվում:

Ձերբակալվել են Բհուտոյի հազարավոր կողմնակիցներ

Պակիստանում կանցկացվեն վաղաժամկետ ընտրություններ

Պակիստանի ոստիկանությունը երեկ ձերբակալել է նախկին վարչապետ Բենազիր Բհուտոյի հազարավոր կողմնակիցների: Ութ տարվա տարագրությունից հետո հոկտեմբերի 18-ին հայրենիք վերադարձած տիկին Բհուտոն ընդդիմադիր «Պակիստանի ժողովրդի կուսակցության» առաջնորդն է: Ձերբակալությունների մասին Ռոյթեր գործակալության թղթակցին հայտնել է կուսակցության ներկայացուցիչ Ֆարզան Ռաջը:

Ընդդիմությունը մտադիր է նոյեմբերի 13-ին երթ կազմակերպել Բհուտոյի գլխավորությամբ: Ընդդիմադիրները պահանջում են, որ նախագահ Փերվեզ Մուշարաֆը թողնի բանակի հրամանատարի պաշտոնը:

Ի դեպ, ԱՄՆ-ի նախագահ Ջորջ Բուշը եւս Մուշարաֆին հորդորել է հրաժարվել բանակի ղեկավարումից եւ 2008-ի հունվարին անցկացնել ազատ ընտրություններ:

Ոստիկանությունը նախազգուշացնում է, որ հանրահավաքներն արգելված են, քանի որ իշխանությունները վախենում են իսլամիստ ծայրահեղականների գործողություններից եւ ահաբեկչություններից: Որոշ տեղեկությունների համաձայն, մի շարք զորամիավորումներ Հնդկաստանի սահմանամերձ շրջաններից բերվում են Պակիստանի խոշոր քաղաքներ:

Նոյեմբերի 3-ին արտակարգ դրության հաստատումից հետո պաշտոնաթող արվեց գերագույն դատարանի նախագահը, կասեցվեց սահմանադրության գործողությունը, դադարեցվեց մասնավոր հեռուստաալիքների աշխատանքը, ձերբակալվեցին «Ջամաաթ է իսլամի» առաջատար կրոնական կուսակցության 600-700 ակտիվիստներ:

Չնայած իր վերադարձի օրը կատարված խոշոր ահաբեկչություններին (140 սպանված եւ 500 վիրավոր), Բհուտոն շարունակ հայտարարում է, որ մտադիր է մնալ երկրում եւ մասնակցել առաջիկա խորհրդարանական ընտրություններին:

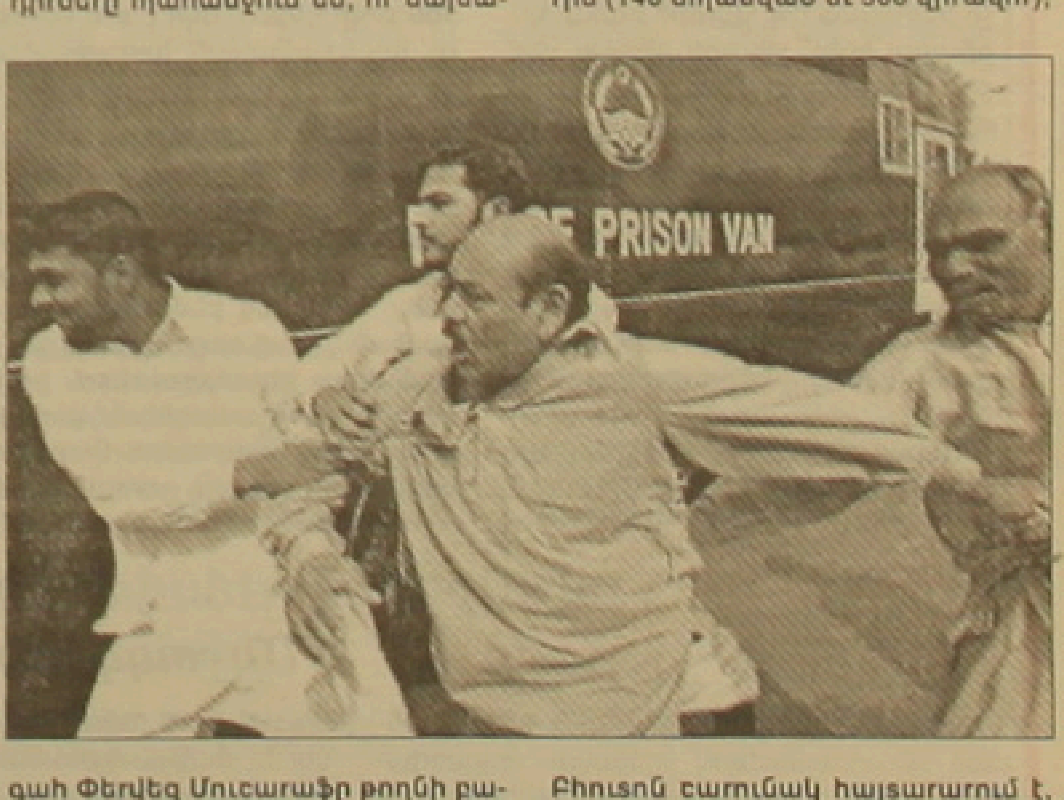

Վերջին տեղեկությունների համաձայն, Պակիստանի գլխավոր դատախազ Մալիք Մոհամեդ Քայումը երեկ հայտարարել է համընդհանուր վաղաժամկետ խորհրդարանական ընտրություններ անցկացնելու մտադրության մասին: Նախագահ Մուշարաֆը Ջորջ Բուշի հետ երեկ գիշեր ունեցած հեռախոսազրույցից հետո որոշել է այդ ընտրություններն անցկացնել 2008-ի փետրվարին:

Ռիգոլետտոն նորովի՝ հայ բեմում

Սեպտեմբերի 30-ին եւ հոկտեմբերի 2-ին Երեւանի ազգային օպերայի եւ բալետի թատրոնում կայացած Ջ. Վերդիի «Ռիգոլետտո»-ն (ռեժիսոր՝ Սուքիաս Թոռոսյան, դիրիժոր՝ Էդուարդ Թոփչյան) իր բեմական լուծման արդիական շնչով եւ բարձրարվեստ երաժշտական կատարմամբ իրավի նոր խոսք էր Հայաստանի օպերային արվեստում: Առաջին անգամ է, որ Վերդիի երաժշտությունը կատարվել է մեզանում ամբողջապես, եւ առաջին անգամ է, որ արդի բեմական հնարքների կիրառմամբ իրականացվել է հանճարեղ իտալացու երաժշտադրամատուրգիական ամբողջական մատուցումը: Սուր դրամատիկ եւ սոցիալական կոլիզիաներով հագեցված Ջ. Վերդիի «Ռիգոլետտո»-ն Երեւանյան բեմում կյանքի կոչեց ներքին տրամաբանությամբ միավորված երաժշտադրամատիկ մի երեւույթ:

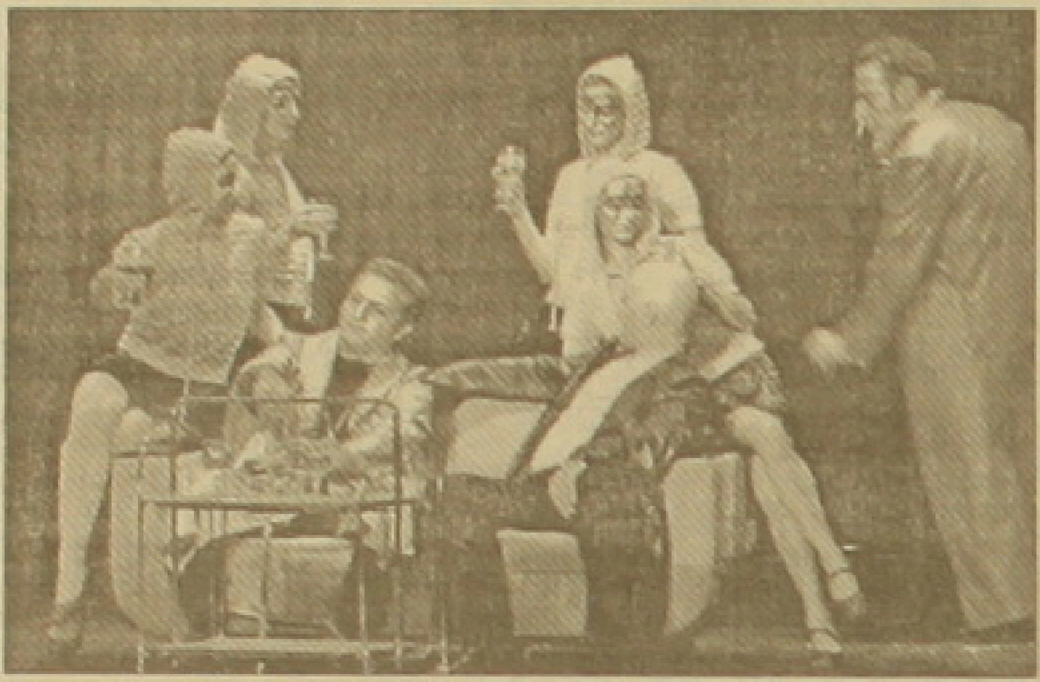

«Ռիգոլետտո»-ն բազմիցս ներկայացվել է Երեւանի ազգային օպերայի եւ բալետի թատրոնի բեմում: Առաջինը բեմադրությունը կայացել է 1934-ին ռեժիսոր Ա. Բուրջալյանի եւ դիրիժոր Ս. Չարեկյանի նախաձեռնությամբ, այնուհետեւ հրավիրված ռուս ռեժիսոր Իվան Վոլչեկի եւ հայ դիրիժոր Ռուբեն Ստեփանյանի համագործակցությամբ 1940-ին, իսկ երրորդը՝ 1971 թվականին հայ մեծ ռեժիսոր Վահագն Բագրատունու եւ դիրիժոր Գ. Թորիկյանի մեկնաբանմամբ, մնաց թատրոնի խաղացանկում մինչեւ 1980-ը այնուհետեւ չի վերականգնվել մինչ օրս:

«Ռիգոլետտո»-ի նոր բեմադրությունն անակնկալ էր հայ հանդիսատեսի համար նախ եւ առաջ նրանով, որ պատրաստվել էր օպերային թատրոնից դուրս՝ համերգային կատարման աշխատակարգով, իսկ վերջնական արդյունքը ներկայացվել էր ոչ թե ֆիլհարմոնիայի դահլիճում, այլ թատրոնի ներսում: Դա, կարելի է ասել, ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի առաջին հյուրախաղերն էին օպերային թատրոնում: Նոր բեմադրությունը պատրաստվեց շատ արագ՝ ամբողջ աշխատանքը տեւեց մոտ 40 օր, ընդ որում, միայն վերջին 10 օրերի ընթացքում երգիչները բեմ բարձրանալու հնարավորություն ստացան: Հետաքրքրական է նաեւ, որ ե՛ւ ժամկետը, ե՛ւ նախաձեռնության խիզախությունը, ե՛ւ, ամենակարեւորը, ստեղծագործական թարմ շունչը հարազատ էին Վերդիի ոգուն: Եվ, ինչպես ինքը՝ Վերդին, մինչեւ վերջին օրը թաքուն պահեց Դուքսի «La donna e mobile» երգը, որն այնուհետեւ անմիջապես տարածվեց քաղաքում եւ ողջ աշխարհում, այնպես էլ պրեմիերայի օրը՝ սեպտեմբերի 30-ը Անդրանիկ Թոռոսյանի կոմպյուտերային անիմացիան, մինչ այդ երբեւիցե չօգտագործված մեծ էկրանի վրա, շլացուցիչ ընդունելություն ունեցավ:

Մենակատարներին հրավիրել էին դիրիժոր Էդուարդ Թոփչյանը եւ նրա օգնական՝ կոնցերտմայստեր Լեւոն Ջավախյանը, որոնք արդեն իսկ յոթ օպերաներ են ներկայացրել: Դա Վերդիի «Աիդա», «Սիմոն Բոկանեգրա», «Օթելլո» եւ Պուչչինիի «Թիկնոցը» օպերաների համերգային կատարումներն են, ինչպես նաեւ երեք փոքրածավալ բեմականացումներ՝ Ռոսինիի «Սեւիլյան սափրիչը» ռեժ. Ա. Մանուկյանի, եւ Պուչչինիի «Մադամ Բատերֆլայ» եւ Լեոնկավալոյի «Պայացները» ռեժ. Ս. Թոռոսյանի համագործակցությամբ: Եվ ահա, «Ռիգոլետտո»-ն վերջապես բեմադրվեց օպերային թատրոնի բեմահարթակում:

Ռիգոլետտոյի դերում էր Մկրտիչ Բաբաջանյանը (Գերմանիա), Դուքսի՝ Երեւանի կոնսերվատորիայի II կուրսի ուսանող Հովհաննես Այվազյանը, Սպարաֆուչիլեի՝ Սուրեն Շահիջանյանը (Ֆրանսիա), իսկ Ջիլդայի դերակատար Արծվիկ Դեմուրչյանը, ինչպես նաեւ Մադալենայի՝ Նարինե Անանիկյանը եւ մյուս դերերի կատարողները՝ հենց օպերային թատրոնից էին, բացառությամբ սպայի դերակատար Սարգիս Աղամալյանի, որն օպերային ստուդիայի մեներգիչ է: Հարկ է խոստովանել, որ վաղուց է, ինչ օպերային թատրոնի բեմում մենք չէինք հանդիպել երգիչ-դերասանների նման փայլուն համաստեղության, չէինք ապրել այդքան ոգեւորող մթնոլորտում:

Մկրտիչ Բաբաջանյանի Ռիգոլետտոն աչքի ընկավ այդ բարդ կերպարի հոգեբանական խորաթափանցությամբ: Բազմակողմանիորեն տիրապետելով նյութին (ի դեպ, Մ. Բաբաջանյանը նաեւ է. Խաչատրյանի դասարանն ավարտած օպերային դիրիժոր է), նա ոչ միայն փայլուն կատարեց իր պարտիան, այլ նաեւ ստեղծեց բեմում գերագույն լարման իմաստային մի դաշտ, որում մյուս դերակատարներն իրենց հերոսների վարքագծերն առավել վստահ էին կռահում: Երկրորդ ներկայացման մեջ այդ դերում իր ուժերը փորձեց երիտասարդ Դավիթ Բաբայանը, որը, թեեւ զիջում էր նրան վարպետությամբ, սակայն նույնպես կարողացավ գրավել ունկնդիրներին մարդկային խոր զգացմունքներ վերարտադրելով:

Շատ հուզիչ եւ ոգեղեն կերպար հաջողվեց ստեղծել նաեւ Արծվիկ Դեմուրճյանին, որի Ջիլդան ընկալվում էր ոչ թե որպես կանացի կերպար, այլ կարծես իր երկնային մաքրությամբ խորհրդանշում էր մեկ այլ՝ Վերդիի համար չափազանց կարեւոր գաղափար, որը նա չի մասնանշում խոսքերով, այլ միայն թույլ է տալիս փոքր-ինչ մոտենալ նրան՝ իր երաժշտության ամենանուրբին երանգներին մեզ հաղորդակից դարձնելով: Փոքր-ինչ զիջում էր երիտասարդ տենոր Հովհաննես Այվազյանը Դուքսի դերում, թեեւ նույնպես բավականին լավ տպավորություն թողեց իր գեղեցիկ ձայնով եւ դերին համապատասխանող վստահ կեցվածքով: Ի դեպ, դա նրա առաջին ելույթն է օպերային մեծ բեմի վրա:

Շատ արտահայտիչ էր Սուրեն Շահիջանյանը վարձու մարդասպան Սպարաֆուչիլեի դերում: Նա հայտնվեց կոկիկ սեւ պայուսակով, ճերմակ ձեռնոցներով, ներկայացնելով այդ «ազնիվ պրոֆեսիոնալ» ավազակի կերպարը ոչ ավանդական մեկնաբանությամբ: Նրա կատարման մեջ նկատվում էր ցանկություն, որ այդ կերպարը միանշանակորեն չընկալվի, եւ ցույց էր տալիս, որ չարագործը չի դառնում պակաս վտանգավոր, երբ մաքուր եւ համակրելի տեսք է ունենում: Սուրեն Շահիջանյանի պապը երգել է 40-ական թվականներին մեր օպերային թատրոնում, կատարելով ոչ միայն Սպարաֆուչիլեի, այլեւ Կոմս Մոնտերոնի եւ Կոմս Չեպրանոյի դերերգերը Շարա Տալյանի, Հայկանուշ Դանիելյանի, Դավիթ Պողոսյանի եւ այլոց հետ: Մեր ժամանակակից Սուրեն Շահիջանյանը իր փոքր դերերգից բացի նաեւ մեծ աշխատանք է տարել հավաքական երգչախմբի հետ, որը նույնպես զարմացրեց ու հիացրեց անմիջական եւ ազատ երգեցողությամբ, բեմական խաղով: Սպարաֆուչիլեի քույր եւ հանցակից Մադալենան Նարինե Անանիկյանի կատարմամբ հմայիչ էր, թեեւ, ընդհակառակը, պարզամիտ անկեղծությամբ:

Ուրախալի էր նաեւ, որ ոչ միայն մեներգերը, այլ նաեւ զուգերգերն ու խմբային երգեցողությունը միանշանակորեն հաջողված էին: Մանավանդ ցնցող տպավորություն թողեց III գործողության ամպրոպի տեսարանը, ուր անհատականորեն տարբեր մղումների եւ կրքերի տեր անձանցից բաղկացած քառյակի կատարումը հնչում էր բնական, դառնում սիրող փոթորկալի, դրամատիկ գիշերվա հետ համահունչ տարերային ուժով:

Ոչ միայն գլխավոր, այլեւ էպիզոդիկ դերակատարները՝ Տիգրան Կոնինյանը (Բորսա), Խաչատուր Մաթեւոսյանը (Մարուլլո), Գագիկ Պետրոսյանը (Կոմս Չեպրանո), Սուրեն Մանուկյանը (Կոմս Մոնտերոնե) եւ Սարգիս Աղամալյանը (Սպա) իրենց արտիստիզմով եւ պրոֆեսիոնալ բարձր հատկանիշներով նպաստեցին ներկայացման հաջողությանը: Չի կարելի չհիշատակել նաեւ մանկլավիկի դերակատարներ պատանի Ներսես Միրաքյանին եւ Վահե Վարդանյանին, որոնց բյուրեղյա ձայները թափանցում էին մինչեւ հոգու խորքը: Այս դերերգն ընդհանրապես կատարում են կանայք, սակայն դիրիժոր Է. Թոփչյանը խիզախել է փոխել այդ օրինակարգը եւ կրկին չի սխալվել: «Էպիզոդի թագուհի» ճանաչվեց Աննա Մուսայելյանը, որը կատարեց եւ Ջովաննայի, եւ Կոմսուհի Չեպրանոյի դերերգերը: Իսկ նրա դեմքը վրան նկարած դիմակով հիշեցնում է Վենետիկը՝ մի տեղ, ուր պատմականորեն միահյուսվել են Հայաստանի եւ Իտալիայի ճակատագրերը, եւ որտեղ առաջին անգամ հնչել է Ջ.Վերդիի «Ռիգոլետտո»-ն:

Խոսելով բեմական զգեստների մասին, հետաքրքրական է հիշել, որ Հյուգոն զուտ պայմանականորեն է մոտեցել այս հարցին, երբ իր հերոսներին XVI դարի զգեստներ է հագցրել:

Դա երեւում է իր իսկ նկարագրություններից. «Ֆրանցիսկ I արքան հագնված է այնպես, ինչպես Տիցիանի դիմանկարում է պատկերված», իսկ նրա ծաղրածու Տրիբուլեն (հետագայում՝ Ռիգոլետտոն) «ինչպես Բոնիֆացիի նկարում», նույնիսկ չճշտելով, թե ո՞ր նկարն ի նկատի ունի: Դրանում ինչ-որ մի հեգնական ակնարկ կա, որը տարակուսանք է առաջացնում. միգուցե, արքան է արքան, թե՞ միայն փորձում է իրեն արքայի դերում: Ծաղրածուն էլ կարծես ինչ-որ մի փոխաբերություն լինի, այլ ոչ պարզապես ինչ-որ մի արքայի ծուռ ու ծեր մի ծաղրածու:

Այդ ծաղրածուն հանդուգն է, սուր եւ չար միտք ունի, քաջատեղյակ է բոլորի գործերին եւ վշտերին, նա իրավունք է վերապահում իրեն արքայի ներկայությամբ չափազանց պրագմատիկ, նույնիսկ ցինիկ դատողություններ անել գիտության եւ արվեստի մասին: Ըստ էության, նրա կամքն իշխում է թագավորի կամքի վրա, թելադրելով նրան շրջապատող մարդկանց պատվի եւ կյանքի հետ խաղալու նորանոր ձեւեր, որոնք ներկայացվում են որպես մի զվարճալի ժամանց: Բոլորը ատում են նրան, բայց եւ վախենում: Իսկ ինքը՝ Ռիգոլետտոն ոչ մի բանից չի վախենում, քանի որ համոզված է, որ միմիայն իր չոր գլուխն է վտանգում արքայական ծաղրածուն:

Լուծելով իր բեմադրությունը, գրեթե նույն այդ գույներով՝ սեւ, սպիտակ, կարմիր, ոսկեգույն-ավելացվել է, թեեւ, միայն Ջիլդայի համեստ զգեստի բաց մանուշակագույնը, որի հավերժական բուրմունքի կողքին Մադալենայի վառ կարմիրն իր արդիականությամբ ճչացող է թվում: Սուքիաս Թոռոսյանը խոստովանել է, որ ինքը չէր ցանկացել որեւէ ստույգ ժամանակաշրջան ներկայացնել, քանի որ հանդերձանքները ժամանակի հետ փոխվում են, այնինչ մարդկային հարաբերություններն ու իրավիճակները՝ ոչ: Բեմադրող ռեժիսոր եւ նկարիչ Սուքիաս Թոռոսյանի աշխատանքը նկատելի էր ոչ միայն խոշոր տեսարաններում, այլեւ մանրուքներում: Ամեն մի իր, ամեն շարժում կամ նույնիսկ հայացք բեմի վրա փոխկապակցված էին, եւ, ինչպես երաժշտության մեջ ամեն մի մոտիվ զարգանում է, դառնում մեղեդի, այնպես էլ բեմական շարժումը ամեն վայրկյան աննկատ փոփոխվելով, միահյուսվում էր գործողության էության հետ: Իսկ ինչ վերաբերում է վերջերս Երեւանում սովորական դարձած երկար սեւ անձրեւանոցներին, ոսկյա հաստ շղթաներին եւ գոլֆ խաղին (որով վերջերս տարվել է Մանտուայի դուքսը), ապա դա հարկավոր էր դահլիճի անմիջական արձագանքը ստանալու եւ օպերայի իմաստը հանդիսատեսին միանգամայն պարզ հաղորդելու համար:

Այս նոր բեմադրությունը եւս մեկ անգամ ապացուցեց, որ Վերդիի «Ռիգոլետտո»-ն մշտապես արդիական կհնչի ողջ աշխարհում:

ՆԱՏԱԼԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ,
երաժշտագետ

«Բացահայտելով միմյանց»

Միջազգային գրական ժողովածուի շնորհանդեսը

Օրերս Գրողների միությունում տեղի ունեցավ «Բացահայտելով միմյանց» միջազգային գրական ժողովածուի շնորհանդեսը: Ժողովածուում ընդգրկված են արձակ ստեղծագործություններ, որոնց հեղինակները վեց տարբեր երկրի՝ Ավստրիա, Գերմանիա, Ռուսաստան, Բուլղարիա, Ղրղզստան, Հայաստան, գրական ընտանիքի անդամներ են: Նմանատիպ բովանդակությամբ ժողովածուներ միաժամանակ հրատարակվել են Ռուսաստանում, Գերմանիայում, ԱՄՆ-ում ու Անգլիայում:

«Բացահայտելով միմյանց» ծրագրին իրականացվում է «Բիբլիոբրազ» միջազգային փառատոնի շրջանակներում, որի նախաձեռնողն է ՌԴ առաջին տիկին Լյուդմիլա Պուտինան: Մեկուկես տարի առաջ Հայաստանում հայտարարվել էր մանկապատանեկան գրական մրցույթ: «Գրականությունը պատանիներին» խորագիրը կրող մրցույթի արդյունքում, որը նախաձեռնել էր ՀՀ առաջին տիկին Բելլա Քոչարյանը: Արձակի ժանրում հաղթել է Էդվարդ Միլիտոնյանը:

Հայաստանը միջազգային գրական այդ փառատոնին ներկայացնում էր Էդ. Միլիտոնյանի «Արեգ տղայի եւ Չիպո կրիայի տարօրինակ պատմությունը» պատմվածքը: Գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը բարձր է գնահատում այս եւ նմանատիպ միջոցառումների դերը մանկապատանեկան գրականության գործում: «Ժողովածուն բացառիկ եւ կարեւոր նշանակություն ունի: Մի սեղանի շուրջ են հավաքվել տարբեր երկրների մանկագիրներ: Այն ուղղված է նոր սերնդին, ուր արտացոլված են տարբեր երկրների ժողովուրդների կյանքն ու իրականությունը: Գերմանացի գրող Յորան Դրվենքարի «Լուսնի հակառակ կողմը» ստեղծագործությունը պատմում է դպրոցական տարիքի պատանիների առօրյայի մասին: Ստեղծագործությունը հագեցած է տարօրինակ պատմություններով ու արկածներով: Իսկ կիրգիզ արձակագիր Բարմա Աբդուհամիդովայի «Մոր բուրմունքը» պատմվածքը մանկահասակ երեխաների մասին է, ովքեր ապրում են՝ զրկված ծնողական քնքշանքից ու սիրուց: Եվ ծնողի հանդեպ տածած սերն ու կարոտը փոխում է նրանց հոգեվիճակը»:

Մշակույթի նախարար Հասմիկ Պողոսյանը այս ծրագրի մասին խոսում է սիրով ու հաճույքով, որովհետեւ այն նվիրված է երեխաներին:

«Երեւույթը ողջունելի է ու պետք է խրախուսվի: Բացի այդ, նպատակ կա ստեղծելու համատեղ ֆիլմեր, բեմադրություններ: Ծրագիրը շատ կարեւոր նշանակություն ունի ու պետք է պարբերաբար իրականացնենք: «Բացահայտելով միմյանց» գիրքն ասես տարբեր ժողովուրդների փոխըմբռնման արտահայտությունը լինի»:

Գրողներն ու թարգմանիչները նշում են, որ գիրքն է մշակութային ամենաամուր կամուրջը երկրների միջեւ եւ խորհուրդ են տալիս ընթերցել ու բացահայտել միմյանց:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Գաբրիել Սարգսյանն ու Էլինա Դանիելյանը լավագույն արդյունքի հասան

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, Հունաստանի Հերակլիոն քաղաքում անցկացված շախմատի Եվրոպայի թիմային առաջնությունում մեծ հաջողության հասան Հայաստանի տղամարդկանց ու կանանց հավաքականները՝ արժանանալով համապատասխանաբար արծաթե եւ բրոնզե մեդալների: Եթե տղամարդկանց հավաքականի հաջողությունը սպասելի էր, ապա կանայք հաճելի անակնկալ մատուցեցին:

Շախմատասերներին տեղեկացնենք, որ շախմատի Եվրոպայի թիմային առաջնություններն անցկացվում են 1957-ից (տղամարդիկ): 1992-ից նման մրցաշարերին սկսեցին մասնակցել նաեւ կանայք: Առաջին 9 առաջնություններում անվիճելի է եղել ԽՍՀՄ հավաքականի առավելությունը մրցակիցների նկատմամբ: Թիմի կազմում 8 անգամ Եվրոպայի չեմպիոն է հռչակվել Տիգրան Պետրոսյանը, 3 անգամ ոսկե մեդալի է արժանացել Ռաֆայել Վահանյանը:

Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականը 5-րդ անգամ մասնակցեց Եվրոպայի թիմային առաջնությանը: Մեր շախմատիստները նորամուտը նշել են 1992-ին հունգարական Դեբրեցեն քաղաքում՝ 41 թիմերի մեջ զբաղեցնելով 19-րդ տեղը: Առաջին լուրջ հաջողությանը մեր շախմատիստները հասան հաջորդ առաջնությունում՝ 1997-ին Խորվաթիայի Պուլա քաղաքում անցկացված մրցաշարում դառնալով բրոնզե մեդալակիր: Իսկ 1999-ին Բաթումում մեր թիմը հռչակվեց Եվրոպայի չեմպիոն: Կանանց հավաքականը 6-րդ անգամ մասնակցելով Եվրոպայի առաջնություններին, երկրորդ անգամ դարձավ մրցանակակիր: Մեր շախմատիստուհիները մեծ հաջողության էին հասել 2003-ին, բուլղարական Պլովդիվ քաղաքում՝ նվաճելով Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը: Այն ժամանակ կանանց թիմում ընդգրկված էին ընդամենը 3 շախմատիստուհիներ, որոնցից երկուսն էին մասնակցում մրցախաղին: Մեր թիմում չեմպիոնի ոսկե մեդալների արժանացան Էլինա Դանիելյանը, Լիլիթ Մկրտչյանն ու Նելլի Աղինյանը:

Իսկ այժմ անդրադառնանք ավարտված առաջնության արդյունքներին: Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականն անցկացրած 9 մրցախաղերից 6-ում հաղթեց (Ռումինիա՝ 3-1, Ավստրիա՝ 3-1, Թուրքիա՝ 2,5-1,5, Հունգարիա՝ 2,5-1,5, Սլովենիա՝ 2,5-1,5, Իսրայել՝ 2,5-1,5), 2-ն ավարտեց ոչ-ոքի (Դանիա, Ադրբեջան) եւ կրեց մեկ պարտություն՝ 1,5-2,5 հաշվով զիջելով ռուսներին: Մեր թիմի կազմում բոլոր 9 մրցախաղերին մասնակցեց միայն Գաբրիել Սարգսյանը, որը գերազանց հանդես եկավ: Նա տոնեց 4 հաղթանակ, 5 պարտիա ավարտեց ոչ-ոքի՝ թիմին բերելով 6,5 միավոր: Սա լավագույն արդյունքն է ոչ միայն Հայաստանի հավաքականում, այլեւ ողջ մրցաշարում: Նույնպիսի արդյունք հաջողվել է ցույց տալ միայն իտալացի Ֆրանցիսկո Վալյեխոյին, նորվեգացի Մագնուս Կառլսենին եւ էստոնացի Ռիհո Լիվային:

Լեւոն Արոնյանը եւս պարտություն չկրեց: Նա չմասնակցեց միայն ռուսաստանցիների հետ մեկնարկային հանդիպմանը: Արոնյանն այս մրցաշարում խաղաղասիրաբար էր տրամադրված: Առաջին 7 պարտիաներն նա ավարտեց ոչ-ոքի եւ միայն Իսրայելի հավաքականի հետ ավարտական խաղում առավելության հասավ Էմիլ Սուտովսկու նկատմամբ: Արոնյանը թիմին 4,5 միավոր պարգեւեց: Նույնքան միավոր վաստակեց նաեւ Վլադիմիր Հակոբյանը: Նա տոնեց 3 հաղթանակ, նույնքան պարտիա ավարտեց ոչ-ոքի, կրեց 2 պարտություն: Նշենք, որ Հակոբյանը մեր թիմի յուրօրինակ փրկիչն էր: Հենց նրա տոնած հաղթանակների շնորհիվ մեր թիմը պարտության մատնեց թուրքերին ու հունգարացիներին, Իսրայելի հավաքականի հետ մրցավեճում էլ Վլադիմիր Հակոբյանը նպաստեց խաղընկերների ընդհանուր հաջողությանը:

Կարեն Ասրյանը, որը Գաբրիել Սարգսյանի հետ առաջին անգամ էր Եվրոպայի թիմային առաջնությանը մասնակցում, 8 հնարավորից վաստակեց 4 միավոր: Նա տոնեց մեկ հաղթանակ, 6 պարտիա ավարտեց ոչ-ոքի եւ միայն վերջին տուրում պարտություն կրեց Մաքսիմ Ռոդշտեյնից: Մեր ամենափորձառու գրոսմայստերը՝ Սմբատ Լպուտյանը, որ մասնակցել է թիմի կազմում Եվրոպայի բոլոր 5 առաջնություններին, եւս իր վստահ խաղով նպաստեց ընդհանուր հաջողությանը: Նա անցկացրած 3 պարտիայում վաստակեց 2 միավոր:

Կանանց հավաքականը տոնեց 5 հաղթանակ (Շվեդիա՝ 3-1, Ադրբեջան՝ 2,5-1,5, Ռումինիա՝ 2,5-1,5, Բուլղարիա՝ 3-1, Լեհաստան՝ 2,5-1,5), 3 խաղ ավարտեց ոչ-ոքի (Գերմանիա, Չեռնոգորիա, Վրաստան) եւ ինչպես տղամարդիկ, 1,5-2,5 հաշվով պարտվեց չեմպիոն հռչակված ՌԴ հավաքականին:

Թիմի ընդհանուր հաջողությունում հատկապես մեծ էր Էլինա Դանիելյանի ներդրումը, որը 9 հնարավորից վաստակեց 6,5 միավոր: Նշենք, որ մրցաշարի մասնակիցների շրջանում այս արդյունքը լավագույններից է: Ամենաբարձր ցուցանիշը պատկանում է չեխ Կատերինա Նեմցովային, որը 9 հնարավորից վաստակել է 7,5 միավոր: Էլինայի ցուցանիշը կրկնել են վրաց շախմատիստուհի Նանա Ձագնիձեն (8 հնարավորից), Հոլանդիայի թիմի անդամ Ժաոզին Պենգը, լեհ Իվետա Ռայլիխը եւ ռումինացի Ժոզեֆինա Պաուլեցը:

5,5-ական միավոր են վաստակել Լիլիթ Մկրտչյանը (9 հնարավորից) եւ Նելլի Աղինյանը (8-ից): Սիրանուշ Անդրեասյանը 8 հնարավորից վաստակեց 3 միավոր, իսկ Լիանա Աղաբեկյանի ցուցանիշն է կես միավոր երկու պարտիաներում:

Լեհերը նոր մարզադաշտի համար վայր են փնտրում

Վարշավայի իշխանությունները մինչ օրս չեն կարողանում որոշել, թե որտեղ պետք է կառուցել գերժամանակակից մարզադաշտը, որտեղ կայանալու է Եվրո-2012-ի անդրանիկ խաղը: Դեռեւս անցած ամռանը որոշվել էր, որ մարզադաշտը պետք է կառուցվի հին մարզադաշտի տեղը, որը վերջին տասնամյակներին վերածվել է Լեհաստանի ամենախոշոր առեւտրային շուկայի: Վերջին անգամ այդ մարզադաշտում մրցումներ են անցկացվել նախորդ դարի 80-ական թվականներին: Դեռեւս հունիսին ծրագրված էր քանդել մարզադաշտը՝ նորը կառուցելու նպատակով: Հետո ժամկետը տեղափոխվեց մինչեւ սեպտեմբեր: Արդեն այն ժամանակ հայտարարվել էր, որ մարզադաշտի շինարարությունը մինչեւ 2010-ը չի ավարտվի, ինչը պահանջվում է Եվրոպայի առաջնությունների անցկացման մրցակարգով: Ամենաիրականը մարզադաշտի շահագործման հանձնումն է 2011-ին:

Երբ հոկտեմբերի 21-ին «Օրենք ու արդարություն» իշխող կուսակցությունը պարտություն կրեց խորհրդարանական ընտրություններում, իշխանությունների կարծիքը նոր մարզադաշտի վայրի հարցում փոխվեց: Կարծիք կա, որ նման խոշորագույն մարզադաշտը չպետք է Վարշավայում կառուցվի: Այդ գաղափարին հավանություն է տվել նաեւ Վարշավայի քաղաքապետ Հաննա Գրոնկեւիչ-Վալցը: Նրա տեսակետին համաձայն չէ սպորտի նախարար Էլժբետա Յակուբյակը, որը նախկին որոշման կողմնակից է: Երկու չինովնիկների վեճը կարող է երկար ձգվել: [illegible] շատերն այն կարծիքին են, որ Եվրոպայի առաջնության անդրանիկ խաղը հարկ է անցկացնել Լեհաստանի այլ քաղաքում, որտեղ նոր մարզադաշտի կառուցումը նման բուռն վեճերի առիթ չի տալիս:

Հաասի թունավորման փաստով հետաքննություն կանցկացվի

Թենիսի միջազգային ֆեդերացիան մտադիր է հետաքննություն անցկացնել եւ պարզել գերմանացի թենիսիստ Թոմի Հաասի թունավորման փաստը: Դա տեղի էր ունեցել Մոսկվայում, Դեյվիսի գավաթի խաղարկության կիսաեզրափակիչում: Գերմանիայի հավաքականի առաջատարն առաջին խաղում պարտվել էր Իգոր Անդրեեւին, իսկ Միխայիլ Յուժնու հետ հանդիպումը չէր կարողացել անցկացնել, քանի որ իրեն վատ էր զգացել: Նրան ստիպված էին եղել փոխարինել նորեկով՝ Ֆիլիպ Պետցշներով: Ինչպես հայտնի է, այդ մրցախաղում ռուսները հաղթել էին 3-2 հաշվով:

Ըստ Հաասի թիմակից Ալեքսանդր Վասկեի, դեռեւս Մոսկվայում ռուսաստանցի մասնագետներից մեկը կասկած էր հայտնել, թե Գերմանիայի հավաքականի առաջատարին հնարավոր է, որ թունավորած լինեն: Իսկ Հաասը նշել է, որ մինչեւ օրս էլ իրեն վատ է զգում:

ՉԵՄՊԻՈՆՆԵՐԻ ԼԻԳԱ

Անգլիական թիմերը լուծեցին խնդիրը

Անգլիական երկու ակումբները՝ «Մանչեսթր յունայթեդն» ու «Արսենալը» խմբային մրցաշարի մասնակիցներից առաջինը 1/8 եզրափակիչի ուղեգիր նվաճեցին: Ալեքս Ֆերգյուսոնի սաները 4-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեցին՝ սեփական հարկի տակ 4 անպատասխան գնդակ խփելով Կիեւի «Դինամոյի» դարպասը: «Արսենալի» ֆուտբոլիստները, որ նախորդ խաղում 7-0 հաշվով ջախջախել էին չեխական «Սլավիային», այս անգամ չկարողացան գեթ մեկ գոլ խփել նույն մրցակցի դարպասը: Գրանցվեց գոլազուրկ ոչ-ոքի:

«E» խմբում հերթական հաղթանակը տարավ «Բարսելոնը» շնորհիվ Թյերի Անրիի, Ռոնալդինյոյի եւ Լիոնել Մեսիի հիանալի խաղի: Անրին արդեն 6-րդ րոպեին առաջ մղեց իսպանացիներին՝ գրավելով «Գլազգո Ռեյնջերսի» դարպասը: Իսկ մինչեւ ընդմիջում Մեսին կրկնապատկեց հաշիվը: Խաղից հետո թիմերի մարզիչները հետեւյալ կարծիքը հայտնեցին:

Ֆրանկ Ռայկարդ («Բարսելոն»).- Գոհ եմ արդյունքից եւ կցանկանայի շնորհավորել իմ ֆուտբոլիստներին: Մենք լուրջ քայլ կատարեցինք հաջորդ փուլ մտնելու համար: Շատ կարեւոր էր հնարավորինս շուտ գոլ խփել: Այսօր մենք ուժեղ էինք մրցակցից եւ կարող էինք հաղթել 5-6 գնդակի տարբերությամբ: Ռոնալդինյոն հիանալի էր համագործակցում Մեսիի հետ: Բրազիլացին առանցքային դեր ունի մեր թիմում: Նրան փոխարինեցի, որպեսզի արժանանա տրիբունաների ծափերին:

Ուոլտեր Սմիթ («Գլազգո Ռեյնջերս»)- Շատ բարդ խաղ էր եւ արագ բաց թողած գոլը ավելի ծանրացրեց մեր վիճակը: Հարկավոր էր պաշտպանությունում հուսալի խաղալ: Թեեւ հիասթափված ենք, սակայն դեռեւս հնարավորություն ունենք հաջորդ փուլ մտնելու: Կփորձենք այդ հարցը լուծել «Շտուտգարտի» հետ խաղում: Ուղեգրի համար պայքարում շոտլանդացիների գլխավոր հակառակորդը «Լիոնն» է, որը 4-2 հաշվով հաղթեց «Շտուտգարտին»:

Հաջողությանը մոտ են «Ինտերի» ֆուտբոլիստները, որոնք կամային հաղթանակ տոնեցին ԲԿՄԱ-ի նկատմամբ: Իտալացիներն իսկական մարզական սխրանք գործեցին: 31-րդ րոպեին նրանք պարտվում էին 0-2 հաշվով, սակայն մինչեւ խաղավերջ Իբրահիմովիչն ու Կամբյասոն 2-ական գոլ խփեցին՝ ապահովելով թիմի հաղթանակը:

«Սպորտինգ»-«Ռոմա» խաղում գրանցվեց ոչ-ոքի՝ 2-2: «G» խմբում ուղեգիր նվաճելու լավ հնարավորություն ունի «Ֆեներբախչեն»՝ 2-0 հաշվով հաղթելով «Էյնդհովենին»: «Սեւիլիան» էլ 2-0 հաշվով պարտության մատնելով «Սլավիային», «H» խմբում վաստակեց 9 միավոր:

Դավիթ Նալբանդյանը Շանհայ չի մեկնի

Կիրակի օրը Շանհայում կմեկնարկի թենիսի տղամարդկանց աշխարհի ոչ պաշտոնական առաջնությունը: Չեմպիոնի տիտղոսի համար մրցավեճի կբռնվեն մրցաշրջանի արդյունքներով ութ ուժեղագույն թենիսիստները: Ցավոք, դրանց թվում չէ Դավիթ Նալբանդյանը, որը վերջերս հիանալի ելույթներ ունեցավ եւ հաղթող ճանաչվեց Մադրիդի ու Փարիզի «Masters» կարգի մրցաշարերում: Նալբանդյանը նշված էր Շանհայի մրցաշարում որպես պահեստային, սակայն նա հրաժարվել է Չինաստան մեկնել: Նրա փոխարեն Շանհայ կժամանի իսպանացի Թոմի Ռոբրեդոն:

Արդեն կայացել է վիճակահանությունը եւ թենիսիստները բաժանվել են 2 խմբի: «Կարմիր» խմբում հանդես կգան ռուսաստանցի Նիկոլայ Դավիդենկոն, Ռոջեր Ֆեդերերը (Շվեյցարիա), Էնդի Ռոդիկը (ԱՄՆ) եւ Ֆեռնանդո Գոնսալեսը (Չիլի): «Ոսկե» խմբում ընդգրկված են իսպանացիներ Ռաֆայել Նադալը, Դավիթ Ֆեռերը, սերբ Նովակ Ջոկովիչը եւ ֆրանսիացի Ռիշար Գասկեն:

Մասնագետները հաղթողի հիմնական հավակնորդ են համարում Ռոջեր Ֆեդերերին: Վերջինս հաղթող է ճանաչվել վերջին երեք առաջնություններում եւ լի է վճռականությամբ չորրորդ հաղթանակը տոնելու: Նշենք, որ խմբում ընդգրկված թենիսիստներից միայն Էնդի Ռոդիկին է հաջողվել հաղթել Ֆեդերերին: Դա 2003-ին Մոնրեալում կայացած կիսաեզրափակիչ մրցախաղում էր: Իսկ Ֆեդերերը Ռոդիկի նկատմամբ 14 հաղթանակ է տոնել: 2002-ից սկսած Դավիդենկոն Ֆեդերերին զիջել է բոլոր 10 մրցախաղերում: Նույնպիսին է փոխհարաբերությունը նաեւ Ֆեռնանդո Գոնսալեսի եւ Ֆեդերերի միջեւ:

Վնասվածքը խանգարեց Ուիլյամսին

Մադրիդում շարունակվում է թենիսի կանանց առաջնությունը: «Դեղին» խմբում իր երկրորդ հաղթանակը տոնեց բելգիացի Ժյուստին Էնենը՝ պարտության մատնելով սերբ Ելենա Յանկովիչին (6-2, 6-2): Նա վաստակեց 2 միավոր եւ լավ հնարավորություն ունի մտնելու կիսաեզրափակիչ: Այս խմբում իր անդրանիկ հաղթանակը տոնեց ռուսաստանցի Աննա Չակվետաձեն: Նրա մրցակցուհին Սերենա Ուիլյամսն էր: Առաջին խաղափուլը շահեց ռուսաստանցի թենիսիստուհին: Դրանով հանդիպումն ավարտվեց, քանի որ Ուիլյամսը վնասվածքի պատճառով չկարողացավ շարունակել խաղը: Եթե նա չկարողանա ելույթները շարունակել, նրան կփոխարինի ֆրանսուհի Մարիոն Բարտոլին:

«Կարմիր» խմբում սերբ թենիսիստուհի Աննա Իվանովիչը 6-2, 7-6 հաշվով պարտության մատնեց Դանիելա Հանտուխովային՝ տոնելով առաջին հաղթանակը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Հունվարի 5-ին նախագահական արտահերթ ընտրություններ...

1-ին էջից

Վրաստանի նախագահ Սաակաշվիլին նախընտրեց ծայրահեղությունն ու նոյեմբերի 7-ի երեկոյան արտակարգ իրավիճակ հայտարարեց Թբիլիսիում, ապա նաեւ ողջ երկրի տարածքում 14 օր ժամկետով, որի ժամանակ արգելվում են ցույցերը, հանրահավաքները, նաեւ սահմանափակվում է լրատվամիջոցների աշխատանքը՝ տեղեկություններ հավաքելու եւ տարածելու իմաստով: Վրացական կայքէջերը տեղեկացնում են, որ բացի հանրային հեռուստաընկերությունից, մնացյալ բոլոր հեռուստաընկերությունների եթերում ցուցադրում են միայն ֆիլմեր՝ հրաժեշտ տալով հանդիսատեսին երկու շաբաթով:

Միեւնույն ժամանակ, արդեն երեկ Թբիլիսիում հանդիպումներ էր անցկացնում Հարավային Կովկասի հարցերով Եվրամիության հատուկ ներկայացուցիչ Պիտեր Սեմնեբին: Եվրամիության հետ մտահոգ են նաեւ մի շարք երկրներ ու միջազգային կառույցներ: Ընդդիմության որոշ լիդերներ ձերբակալված են, մյուսները կարծես ցանկություն չեն դրսեւորում երկխոսության, բայց հանդիպում են ամերիկյան դեսպանի հետ:

Ինչեւէ, այս ամենում մեկ բան ակնհայտ է. Արեւմուտքն ու Միացյալ Նահանգները, ինչպես միշտ, իրենց երկակի ստանդարտների կիրառման բացառիկությունն են փաստում: Եթե նման բան լիներ, ասենք, մեր երկրում, պատկերացնելու չէ, թե ինչ աղմուկ կհանեին ոչ միայն մեր համասեռամոլական իրավապաշտպանները, այլեւ արեւմտյան իրավական կառույցները համաձայն ու միաձայն:

Մինչդեռ, օրինակ, Վրաստանի հետ երկխոսությունն ակտիվացրած ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Յապ դե Հոոպ Սխեֆերը մտահոգություն է հայտնել Վրաստանում արտակարգ իրավիճակ հայտարարելու եւ լրատվամիջոցների փակման առնչությամբ, ընդամենը նշելով, որ դա «համահունչ չէ եվրատլանտյան արժեքներին»:

Ամեն դեպքում, վրաց ընդդիմությունն, իր հերթին, ի պատասխան արտակարգ իրավիճակ հայտարարելուն, տարածել է, որ կվերսկսի բողոքի ցույցերը երկու շաբաթից: Իսկ մինչ այդ իրավիճակի դիտարկման նպատակով Վրաստան կայցելեն ԵԽԽՎ դիտորդները:

Ա. Հ.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՇՁԲ-07/313 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Տավուշի մարզպետարանի կարիքների համար Տավուշի մարզի Վ.Կ. Աղբյուր, Արծվաբերդ, Ն. Կ. Աղբյուր, Վ. Ծաղկավան, Մովսես եւ Վարագավան համայնքների հրդեհված խաղողի այգիների վերականգնման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 850 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ, «Հայջրնախագիծ ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի N 1150000088680300 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-27, հանձնաժողովի քարտուղար Գ. Զանգուղազյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 11.00-ն:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՔՍԱ

Քյուրքչյանն ու Ուզունյանն ընդդեմ Աքսայի

Kyurkjian, et. al, v. AXA, S. A., et. al., Case No: CV 02-01750 and Ouzounian, et. al., v. AXA, S. A., et. al., Case No: CV 05-02596 (Collectively, the «Actions»), in the United States District Court, Central District of California, (the «Court»)

Բոլոր նրանք, ովքեր ԱՔՍԱ-ի մոտ ապահովագրություն ունեցող անձանց ժառանգորդներն են եւ շահագրգռված են հայց ներկայացնել վերոնշյալ դատերի կապակցությամբ, կարող են ԱՔՍԱ-ի ապահովագրյալների ցանկը ուսումնասիրել դիմելով

www.armenianinsurancesettlementAXA.com

ինտերնետային կայքին:

Հայցի դիմումը եւ այն լրացնելու կարգը տրված է անգլերենով եւ հայերենով: Հայցի դիմումը պատվիրված փոստով ուղարկել Կարգավորման Հիմնադրամի Խորհրդին ոչ ուշ քան **2008 թ. հունվարի 1-ը**, հետեւյալ հասցեով՝

Kurkjian and Ouzounian v. AXA
Settlement Administrator
AXA Settlement Claim Fund
900 Wilshire Blvd, Suit 614
Los Angeles, CA 90017
U.S.A.

Բոլոր դիմումները, որոնք նշված ժամկետից ուշ թվական կկրեն ծրարների վրա, հաշվի չեն առնվելու:

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՀՐԱՎԵՐ

UNDP

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրերի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ զեկույցների տպագրման համար: Ցանկացողները կարող են դիմել հետեւյալ հասցեով՝ gagik.shahinian@undp.org եւ ստանալ համապատասխան փաստաթղթերը: Առաջարկների ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 2007թ., 16 նոյեմբերի, ժամը 17:00

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել Գագիկ Շահինյանին 56 60 73 լր. 119:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՇՁԲ-07/55» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **«ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի Ավան տարածքային ստորաբաժանման վարչական շենքի գազաֆիկացման աշխատանքների» ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1200 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ», Էրեբունու մասնաճյուղ, «Բեջ-գալ» ՍՊԸ-ի N 24723006158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25 հանձնաժողովի քարտուղար Վ.Հակոբյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 12.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՇՁԲ-07/312 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ Արագածոտնի մարզպետարանի կարիքների համար Օհանավան համայնքի մանկապարտեզի տանիքի հիմնանորոգման եւ ներքին հարդարման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1300 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Էրեբունու մասնաճյուղ «Բեջ-Գալ» ՍՊ ընկերության N 247723006158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25 հանձնաժողովի քարտուղար Հ. Ավետիսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 12:00-ն:

HSBC — ՆՈՐ, ԻՋԵՑՎԱԾ ՍԱԿԱԳՆԵՐ

Ձեր բանկն աշխարհի ամեն կետում (?)

Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ-ն տեղեկացնում է, որ սկսած 2007թ. նոյեմբերի 1-ից բանկային հաշվի բացման սակագներն իջեցվել են 70%-ով եւ ներկայումս կազմում են.

Անհատների հաշիվ՝	3,000 ՀՀ դրամ
Լրացուցիչ հաշիվ՝	անվճար
Անհատ ձեռնարկատերերի եւ իրավաբանական անձանց հաշիվ՝	8,000 ՀՀ դրամ
Լրացուցիչ հաշիվ՝	3,000 ՀՀ դրամ

Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ
Տնօրինություն

Հայաստանի Հանրապետություն
Երեւան 0009
Տերյան 66 փողոց
Հեռ. 37410 51 50 00
Էլ. փոստ. www.hsbc.am

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն, ծանուցվում է «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր վարչության կողմից «Պուշկինի» անվան զբոսայգին ոռոգելու նպատակով ստորերկրյա ջրային ռեսուրսից 1,8 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2007 թ. նոյեմբերի 15-ին, ժամը 16-ին Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

www.azg.am
www.azgdaily.com

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լուսանկարչական գործընթացն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 8.11.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: